

Soluto matrimonio.

50.i.

Soluto matrimonio quēadmodum dos peratur. Dicit s. de iure do. s. per quos constitutur dos. nunc econtra per quos repetatur. Vel sic dicit. s. t. i. de matrimonio dirimendis: nunc eis direptis quēadmodum

dos repeatat. Secundo no. q. hic nō est caput libri. nā cum tres tm̄ sint libri singulares. p. dotibus. vt. s. in phemio digestor. H. alterutri. et cōstat vnum esse de sponsalibus. alii de dona. inter vītū et vpozē. alii de impen. in re. do. fac. ergo hic non est caput libri. vt. C. de vete. iu. emul. i. s. post hos. Tertio. quare iste liber nominatur in scriptum: Rñ. q. cum romē esset studium de structum: a Bononie soleret: eius recuperatio ne facta rauē cum esset amissum ius est redditus forte cum multa adsum que deerant. et sic ponitur in: proval de. vt. s. de libe. et post h. gallus. Hille. et sic dictio ius: vel digestum erit eius substantiū. Alij dicit q. fortis leges sunt in eosed certe et in veteri. Alij ab inventore seu auctore ut publiciana et tricaria. arg. s. de ou. iu. l. i. s. postea cum apius. quod diuinare est. vel potes dicere q. nomina magistralia sunt: quare de cis nō est disputandum. quia relinquitur pertinacibus fini Tulliū. et q. plura sunt negotia q. vocabula. vt. s. de prescrip. ver. l. natura enim. Alij ab insortias in chaldeo vocabulo qd est dispositio. q. ultime dispositiones hic sunt. Et tractat hoc volumen de tribus. nam complet tractatiōnū. Item tractat de tuelis. Item de testamēto et que in eis continentur. et de his que pertinent ad ultimas voluntates tam ex testamento: h. ab intestato. Item dicit q. dam q. Ir. non habuit hunc librum quasi post eum inventum sit. qd non placet. Quarto. ultimo dic solu. ma. et qd multis modis finit. q. matrimonio dissoluatur. vt. s. t. i. l. i. semper hic t. locū. habet. vt. s. de vbo. sig. ei querebatur. Item no. q. dicit matrimonio. als enim vel nulla actio cōpetit si sciens non valere dedit. vel cōdictio ob causam locum habet si ignorans. vt. C. de cond. ob causam. l. i.

a Quēadmodum. i. per quos. vt. I. l. i. s. i. et a quib⁹ et inquit. vt. s. l. maritum. cum alijs. et quādo. qd constat solu. matr. et hic. r. Leo. l. i. in pun.

b Operatur. i. reperatur. etia simplex pro composito. sic. s. de pig. act. petenti. sic econtra reddere pro dare. vt. s. de lega. q. cū qdā vro. et s. de dote. plega. l. i. in pn.

c Otis. profectio vel adiunctio. de quibus dicit. s. de iure do. l. pfectio. et ponunt hicta. dictū. rō dicit. et rōratiōnē. sic. s. de peti. here di. sed et si lege h. item si rem.

d Causa. i. actio. et sic cā causata. vt. C. quas gfo. no. acq. l. i. vel econtra pro cā causante actionē. et tunc dic dotis cā. l. ipsa dos. p. eandē. i. put alio nō legit. vel q. ob cā. i. ob matrimonio das. et sine ea nō est. vt. s. de iure do. l. i. vel. i. dotis cōditio. i. apertudo. et sic cōp̄e hendat tā dotē. q. a. chōfē. nec est vī. q. si dos est p. uilegata. ergo et dotis actio. als nichil valer. et p. uilegītū;

et si actio est p. uilegata: ergo et dos. q. ppter dote dat actio. Alij cā. i. titul⁹ vī. h̄ctus. vt. lī. de leg. s. i. res. Alij vt. R. i. iudicium seu iustitia vt. citius fore expedit. sic C. de trā. l. cās. Alij. i. matrimonio qd est cā dotes. q. mītmoniū pōt esse sine dote. nō ecōtra. vt. s. de iure do. l. i. j.

e **S**emp. i. omni tpe. et omni casu ex tēpō. nā ante matrimonio et eo soluto est p. cī pua. i. spālis. q. d. p. alijs capit mulata. vel p. ter cōia aliarum cōuentio nū capit spālia. et sic ponit p. cīpūuz

s. de offi. procu. ce. l. i. s. fi. r. s. fami. her. l. i. filia. s. hoc sam plius. et s. pīpere. et pone exēpla de castib⁹ pīmī. et scđ. et tertij tēpō. Ecce em̄ ante matrimonio nudo pacto cōstitutus dos. Item de bonis patris. pmissa credū in dubio. l. i. als ex nudo p. cōto actio nō oculi: et nemo suam pecuniā lactare credat. vt. C. de do. pmiss. l. a. d. exactionē. r. l. Jacta. s. r. s. de pac. l. i. nīgentiū. H. g. r. s. de pba. cū de ināc. resūbito. Item de tacita stipulatiōe et tacita hypotheca. vt. C. nemo de rei vro. ac. l. vnuca. s. i. r. q. l. als stiplo. h̄dā vtrozlo p. sumit. quēte. vt. s. de vbo. obl. l. i. in pn. Item q. in arbitrii alterius partis. et q. incerta. vt. C. de do. pmiss. l. i. r. s. de iu re. l. cī post s. gener. cū als nō conferatur et certa q. tuas cōtineat. vt. C. de h̄en. emp. l. i. nīdēntiō. r. l. de vbo. obl. l. i. stipulatus. Item ad hoc. C. ad vell. l. i. et cōla de lega. aut. res. r. s. d. iur. do. qd aut. et de ritu nap. q. liberos. In scđ q. nō pōt fundus dotalis alienari. et in l. i. qui. alie. nō l. i. in pn. qd est s. regulā inst. de re. dui. s. vēdite. Item q. s. tate matrimonio repetit ex cā. vt. C. de iure do. i. vbi. qd est s. id qd a principio senserū. vt. s. de iure do. l. i. sed et pmiss. tps. exēpla ad scđm tps p. fit apta ri: si dos s. tate matrimonio pītūtū qd fieri pōt. vt. C. de dos cōdā. ante nap. l. i. In tertio pīfēt alio in psonali: et h̄stante pothecaria. vt. C. qui po. in pi. ha. l. assiduis. Item cōpē. mītmoniō nō opponit. vt. C. de rei vro. ac. l. vnuca. s. taceat. nō ali sed argu. s. i. eo. l. maritū. et ppter hoc in vbo vbiq. sub. q. repe. r. hec exēpla tertij etiā s. t. si tunc titut. dos possit repēt. Sunt et alia exēpla ad p. dīcta que inue. nre laboriorū est magis q. subtile. et facit ad omnia s. de iure do. l. i. in ambiguis.

f Ubis. i. in oī casu vī. vt. vel dic in oī loco. vt. C. de tēp. i. nītēp. resti. l. i. vel. i. s. iue ex stipulatiōne s. iue non. g Et rīp. publice. i. resti. l. i. et pro cī. q. d. nō soli mulierū: s. etiā rīp. publice vt. h. r. s. de iure do. l. i. r. s. de pac. do. l. i. et sic etiā pīmī dicit. Item no. q. rō pīmī vīlītātē concordat hic cū rōne publice q. etiā si discordet pīfēt publica. vt. C. de cadu. tol. l. vnuca. s. i. Item no. i. interestē hic. ppter liberas psonas. et sic est h. s. de his q. d. i. e. c. v. e. l. i. s. sed etiā i. lib. homo. sed dic hoc est inestimabile interestē. vt. s. de regu. iu. nō est singula. s. i. et sic als est inestimabile. vt. h. i. lib. als estimabile: et tun qīng dānnū tm̄tinet. vt. s. de act. emp. l. i. sterili. s. i. q. vēdītōrē. s. i. q. est in lucro. vt. s. de eo qd cer. lo. l. i. s. i. q. ppter affe. ctionē. vt. s. man. l. cū seruus. q. h. q. ppter inſtinctū natu. re. vt. s. de fer. expot. l. seruus ea. q. h. q. q. res fūr. mai. rū suop. vt. s. de bo. lib. l. libertus q. soluendo. r. l. i. qd in frau. patro. l. i. s. et alias videamus. r. s. de mino. l. i. in

Liber. xxxii.

emptione. qnq; qr vicina. vt. s. de lega. h. l. si cui fundus.

a Cum dotatas. rati rationis.

b Ad sobole. i. ad nubendū. et sic parwendū: qd melius
fiet cū dote & ditione. vt in aut. de equa. do. h. qr. v. col.
vij. z. s. de iure do. l. q. z. vt nō repellat a viro presumpti
ue. vt in auten. de

nup. h. scit ag. h. z.
si. si qd enim. col.
la. uij.

c Liberis. le-
gitimus. ad quod

C. de indic. vidu.

I. q. z. de bo. l. l. si.
h. et spurius qnq;

h. expedit. vt. s.
de decur. l. ginalit.
. h. spurius.

d C. i. t. ro-
mana p excellen-
tiā: p doc impes-
rium. Idētū in fe-

mīnū eē romanā
vibē habitābus

cū eadē sit rō. ar.
S. ad le. aq. l. l. l. o.

et fact. s. de vētre
in pos. mitten. l. i.

. h. et generaliter. z. s. de bonis dam. l. si. h. penul.

e Daume. i. valde.

f Necessarium. i. vtile. sic. s. de offi. prefec. h. t. o. l. i. et

facit ad id quod no. C. de studijs libera. ar. vt. ro. l. i. in

Solutio. expone vt in rubrica dicit.

(f. lib. xi.

Dos
mobilia statim mobilia itra. anū. vt. C. de reivo. act. l. vni
no sem-
ca. h. exactio. sed hoc fallit qn culpā mulieris solutā est
per solu-
mīnū. vt. s. e. i. lucius. in si. nisi i. vir deliquerit. vt. s.
to ma.
eo. l. si mulier. an. i. z. l. viro. Itē fallit si pacti est lucran
solū dī
de dōta interpositū. vt in aut. de sanc. epis. h. si. z. 2 stan
te. col. ix. z. ad hoc etiā facit. C. eo. l. si. 2 stan
te. vt. s. eo. si ab hostib. h. si. Itē fallit si aliquid pōt obīscī mu
lieri. vt. s. eo. si mulier. z. l. semel. Itē fallit si etiā dedit:
et pacti est sibi reddi. vt. C. de rei vxo. act. l. i. h. accedit.
Itē fallit si est in p̄tate patris. vt. s. e. i. vel vt illa nō ob
stant di mulieri. patri mulieri: vt omnē repente cō
prehēdas. Itē qd dicit soluto: qnq; etiā cōstante in casis
bus trab. p̄mūs cl. l. eo. si cōstante. in p̄n. S. o. s. de
ture do. quēadmodū. Tertius. C. de repu. l. i. Quartus
simant. dāne in metallū. nā nō solū hodie mīnū
vt in aut. de nup. h. qd autē. col. uij. z. th dos repenit. vt. s.
eo. si marito. his autē casibus cogit. si reddere dōtē con
stante mīnū. Sunt i. alij qn pōt a vales restitutio.
vt. s. e. l. qn. z. l. seq. als si reddat vir nō liberat. h. si que
nus illa effit locupletior i. sic habet in star donationis. vt
C. si dos constan. matrimo. l. i.

i Nec cogit. dixit qn solu. matri. dos repeat. nūc qn
dos datur viro a muliere. nā nō cogit alij. p̄mittere si pa
titur in cōmodū. vel fīm quosdā etiā si ab etiā dōtē dī nō
cogit etiā. p̄mittere in datione dōtē: qn non placet. vt
C. de rei vxo. act. l. i. h. accedit. z. s. de p̄tate. do. cu. dos. vel
dic loq; eo casu quo. s. s. ma. so. z. dicit de fāsida. que est
s. eo. si plāte. h. quoniam. z. h. si vrox. illa ergo dī fieri mu
lieri que dōtē dī repente nō alijs si est in cōmodū viro. v̄l
etiā si extraneus dedit i. pacti sunt nō dī ei satisfaciā a vi
ro si est in cōmodū. i. laboriosum inuenire fideiūsorē: cu

actio ei cōpetēs ei strictiūris. vt. s. de cōdi. ca. da. cf. nō
se. l. dedi. sed mulieri est bone fidei. vt. insl. de actio. h.

fuerat. et sic ei cauēndū est: vt. h. z. s. de iudi. in oībus. et
prout p̄mo dī dic ab initio. s. date dōtēs: siue ante mīrī
monū siue eo. s. tāte. put dī. Sedo dic ab initio. s. solu.

matrī. item dic sī
pulāti. i. stipulari
volēt. vt. s. de ver
bo. ob. l. si stipula
tus. s. tāte. qd dicti nō
ceat. expone h. p̄
mū. i. nocere pos
sit. sic. s. de sta. lib.
l. labco. z. s. subi
cit.

k Suspectum
habet z. c. sed in q
pōt nocere. R. si
sit nōxofus. vt. s. b
pis. act. l. si fuos.
et de v̄sur. l. si bñ
vel pōterior. vt. s.
de alic. vidi. l. i. h.
v̄l si mulier stipu
lāti donat in casu
solu. ma. ille agit
ad solidū: sed mu

lier ageret inquāst facere possit. vt. s. de iudi. l. nesci
tūs. Itē nō poterit aliqd viro v̄xot relinquerē in morte

vt. s. de pac. dōta. l. cu. maritus. h. si. Sed quō credī fieri
paup: vt. s. qui z. a qui. l. u. l. i. n. h. qr. sā forte erat nō
soluendo. vel el. vēsimile qd erit: qd res sic in loco per
culoso sunt vel subiacēt vēl vēl ruīnis: z. nō pōt de su

is vendere. z. hoc dī suspectū z. c. Itē no. qd nichil no
cer cogit etiā alij promittere vt hic. ad qd facit. s. de rei
vē. l. in fundo. et sic est z. C. de actio. z. ob. l. si. t. So. h̄c
spāter vē locatione deus pambule incītū in sc̄ am ne
cessitate. z. C. de noua. l. i. So. vt ibi. z. C. quō cogit
R. si. p̄mū casum p̄tentio. v̄l mulier vel h. p̄
ne p̄mutat. sic. s. de pig. act. l. si. nesciāne. h. si. pigno
ri. et sic cauētia nō p̄cātē. actio autē ad hoc no. cī ne
cessaria. vel officiū iudicis: qd est si sā soluēt. nā tunc
mulieri cogit reddere. vt. d. l. in oībus. z. insl. de fāsida.
tuto. h. pe. cī si dicat sibi suspectū in cōmodū: nisi dicat
pacti facēt lucrande dōtē. Sed ad qd cauecū habeat
actionē ex stipulatū. R. si. v̄l habeat inslēt. p̄baudēs.
vt. d. l. in oībus. Itē facit. s. de solu. l. paulus r̄dīct. z. s. b
eūc. l. in creditore. Itē ad verbū suspectū facit. C. de in
di. l. apertissimi. z. l. ad trebell. l. quis.

l Hoc. s. q. solū debeat ei. vt in p̄mū. l. vel etiā vt sibi
vel alij ea vēlēt. p̄mititat. z. sic ad proximum.

m Siū iūtū. l. mōte vēl emancipatione. vt. C. de rei
v̄xo. ac. l. i. h. videamus. z. h. ex hoc. Accursius.

n Profecta sit. no. duo nece saria ad hoc qd actio sit
Actio s
cōtēs. l. q. p̄fectia sit dos. et qd in p̄tate sit filia. z. est. p̄f
fectia: vt. s. de iure do. l. p̄fectia. in adūtētē sola filia
teq; co
sētētē. vt. C. de bo. que liber. l. si. h. i. z. tētē p̄cipitū in
dōtē fīm hec iūra vt aliqd iūris habeat filia: cu oīa p̄z
tri querāt. vt. insl. p̄ quas p̄so. nobis ac. h. i. Itē qd si
pro emancipata filia pater dat dōtē. R. si. i. dē. ac. si
est in p̄tate. arg. l. eo. l. filie. z. l. si. ab hostib. z. C. de rei v̄xo. act.
l. i. h. accedit. z. si. extraneū. z. intellige in extraneo alio a

patre vel ascendentे per patrē. Alii idem quod I. fuit
hec iura. sed hodie corrigitur p. d. & si extraneū scz ut nō
sit profectio: sed soli filie emācipate cōpetat repetitio.
vel h. 3o. dic etiā hodie exīt hec duo ad hoc ut habeat
locum qd̄ hic dicit. s. actionē esse cōmūnē. Nec ob illa. l.
profectio. s. pe-

nūl. qd̄ verū est. p-
fectio ēē: vt ibi.
non tamē vere vt
hic. nec ob. I. eo. si-
lic. vt ibi dices.

a. **D**os est. id
est actio de dote.
vt. l. p. dices. &
dic. v hāc societ-
tē seu cōmūnē
incidentē inducit
paterna pietas. &
ei⁹ officiū cura ne
sepius eā dotare
cogatur: si sine ei⁹
voluntate dotes a-
ctio filie cōcedat.
b. **D**eniqz filie.
vt. C. de nup. l.
si. vt. pponis. q. et
nisi pater sit shpu-
latus incōtinēt.
vt. I. eo. quotiēs. &
facit. C. e. l. i. j. z. l.
file. & l. i. j.

c. **S**ic ergo. id
est voluntate filie.
et est arg. sicut nō
exigit pater sine filia: sic nec stipulatar nec facit aliū si-
d. **E**i ergo. s. extraneo veleū patri. (pulari.

e. **S**olus iusserit. et promissio est secuta. Accur.
f. **A**dēptā. nisi patri sit heres vel tm̄ in legato pce-
perit a patre quāta est dos. vt. I. eo. l. si cum dote. s. si pa-
ter. et liceat in redditione loquatur ille. s. si pater. id est in
promissione cum eadem sit equitas. vt. C. ad le. sal. l. fi.
z. s. de colum. l. i. infi. z. l. sequen.

g. **Q**uandoqz. i. quandoqz.
h. **G**ui iuris. morte vel emācipatione. vt. C. de rei
vpo. act. l. i. s. videamus. interim ergo dū durat pria pos-
testatio tūtus est virqz cum solus pater habeat exercitū
repellitur si veniat contra factū suum. Sed pone qd̄ pa-
ter exegit sine filia et pauper factus est ita qd̄ denū eā
dotare non pōt. vt. C. de rei vpo. ac. aut. sed quis. an filia
virum cōuenient dū est in potestate. hic inuit qd̄ nō.
sed respon. sic. argu. s. de eo per quē fac. erit. l. fina. et. l.
ad trebel. l. imperator.

i. **P**romittatur. extraneo. vt nec sibi nec patrē teneat.
k. **S**olus. quando suo tm̄. (tur manitus.

l. **A**dīuncta. id est nomine suo & filie.

m. **A**missam. i. filia nō perdet hoc licet alii delegauer-
rit & sic pater agit ea & sentiente ac si non delegasset. nec
enim sunt socii vt factū vnius alteri noceat. vt. s. de ar-
soci. co-
bi. l. si duo. licet sint quasi socii: vt. no. s. de solu. qui homi-
nem s. si gener. vnuis enim sociorum nomine suo tm̄: vt
noct. ibi. hic suo et filie. sed ea facta sui iuris nocet ei filie vt
subiect. cum eo casu anno sit soli filie. vt. C. de rei vpo.
act. l. i. s. videamus. & s. et hoc. sed certe immo videtur
amissa quo ad filiam ctiam ea existente in potestate. et

sic non est opus consensu eius. vt. s. de pactis dotali. l.
cū dos. s. si vero. que est contra. Sol. hic ipso iure non:
ibi p exceptionem sic. vel ibi pacificando de non peten-
do: hic delegando. Itē nūquid sunt due actiones/ vna
patri: alia filie. an vna cōmūnis: hic inuit qd̄ due. sed

Johā. dicit vnam.

quam pater quās
dos solus inten-
tat. quādeqz adiū-
ctapsona filie. qd̄
qz sola filia. aliud
est in actione inu-
riari questia pa-
tri per filiu: quia
sunt due. vt. l. de
inurijs. l. pf. Itē

no. qd̄ filia potest
per alii quod nō
per se. sic. s. q. res
pictio. obli. pos. l.
arist. sed magis

dicitur non impe-
dire qd̄ agere. sic
l. o. manumis. vni-
di. l. si pater in si.

n. **L**i. scz filie.
sed quidam vici t
patri: qd̄ non pla-
cer. quia z si filia
nichil fecisset: ta-
mē pater in eum
casum nō ageret.

vt. C. de rei vro.
ac. l. i. s. videam.

o. **S**tipulatio. id est promissio facta extraneo. sic. s.

p. **C**onsentiat. scz exp̄ssum.

q. **C**ontradicat. id est contradicendi causam habeat.
vt. I. eo. l. dotem. z. l. si cum dotem. s. eo autem tempore.
sed contra. I. eo. l. ticia. vbi pater debet probare eam con-

sentire. sed dic qd̄ probat eipso qd̄ nō dissentit. Item no-
ta. hic qd̄ qui facit consentit. argu. ztra. l. defur. l. qui vas

Tacēs
an con-
sentire
videat.

r. **C**ontradicere. s. filia.

s. **C**reder. vt. s. de his qui sunt sui vel alieni iuris. l.
patre. s. si. sed contra. s. loca. l. qui ad certū: sed hoc ideo
quia contradicere non potest nisi iustam causam cōra-
dicendi habeat etiam si sapit: ibi secus. sic ergo quasi co-
sentit: vt. d. l. patre. et quasi ztrahit. vt. s. de nego. ges. l.
i. s. si furiosi. vbi. curatou. sed vere non consentit nec
contradicet. vt. l. de regu. iur. l. in negotijs. Item hoc po-

ret intelligi si nō habeat causam contradicendi.

t. **S**ed si absens. non ergo pro eodē habetur absen-
tia furor. z tē habes. s. de procura. l. i. s. furiosus. z. l.
de iniur. l. sed si vnius. s. filiofamilias. sed ztra. l. de re-
gu. iur. l. vbi. s. furiosus. et. l. de iure codicil. l. i. s. furio-
sus. Sol. quo ad animū est absens vrbī. quo ad corpus

presens: vt. h. et sic cū non tradicat nec contradicere po-
test: cum animū deest. vt. s. de procurā. l. i. s. sentire di-
citur: vt. h. et sic quo ad corp⁹ accipitur hic sed si absens

z. et dicitur absens si absens a loco vbi agitur. alii alter
vt. C. de prescrip. lon. tempo. l. fina. et de hec dicitur. l.

Liber. xxxiii.

a **C** Ratam rem. et si omisa sit de rato satisfatio: dic vt
i.e.o.l. si cu dote. si pater. Itē cu cauer de rato si morit
filiā: ammō stipulatio nō committit. vt. rē ratā habe. l. fi.
b **C** Scire. debet ergo ei denūciari si ignorat: als nō est
opus. vt. s. de euic. l. herennius. et de act. emp. l. i. in fi.

c **C** Nō cōtradī-
cere. sed si latet
dic vt. i.e.o.l. si cu
dote. si pater. vide
p. cur. l. nō solū. si
si de dote. s. seqns
si pater. vide
s. cibūr actōe
inuriaz que sunt
due. et si sua agit
pater nō cauer: vt
ibid. si noie filie
agat sic: vt. rē ras
tā haberi. l. si sine
si. at actio de do
te vna ē. vt. s. pri
s. no. vel dic q. ēt
si noie filie agat:
non caueat vt ibi
aliud si eius pecu
rator: vt. b. l. rē ra
tā habē. nā pani
pūnile legūpārī datum
giuz p̄t nō trāst ad aliuz.
datū ad sic. de leg. i.j.l. cū
aliu nō patronus.
transit.

D On soluz. in
engēda. exi
git ab inuito. vt. l.
de lega. i.j.l. fidei
omissa. si rē. exol
uit maritus spon
te. videbat em q

licet nō solus exigat: si soli extra iudicū soluat: vt in ad
dicto. vt. l. de solu. q. stipulatio. nō tñ est ita. et contra ex
igit. pcurat lus nō tñ ei soluit. vt. l. de solu. l. hoc iure.
e **C** Que. fit relatio ad id q. dat intelligi per pcedens.
et dic que id est cuius ex actio. nā ipsa dos est viri: cōsum
prā forte. vel ipsa dos est cōs ex respectu iuri: q. vter
q. hz actionē. p. ea. vel dic que. id est q. Sed qualiter est
actio cōs. Rñ. sicut duobus hereditib. actio hereditaria:
et sic p. diuiso. q. sic est in illa. vt. C. fami. her. ea que. et p̄
exercet suā partē et parē filie vel verius vtriq. in solidū
cōpetit vt duob. reis stipulādi. s. plurimū hz pater. scilz
exercit. vt. s. l. pri. s. deniq. pater. et. C. de bo. que libe.
l. si. s. vbi. s. enī. tñ filie vt hz. nū in casib. nō tñ. o. in. d.
s. deniq. et fin hoc non opz q. ambulet actio de uno ad
aliu q. raro sit: tñ q. nō cōtingit. vt. s. de vñfru. l. adhuc
s. si operas. s. vterq. exercet: diuersis tñ casib. vt. C.
de rei vñ. act. l. i. s. accidit. t. s. videamus. s. s. m. hoc q. re
cauet de rato. vt. s. l. pri. in fi. Rñ. ppter filie s. enī. q
abest: sine quo nō agit nisi caueat. q. vñ duobus reis sti
pulādi nō est opus cu sine alterius cōsensu alter agat.
f **C** Alter alterius. i. filie vel etiā extranei qui dedit do
te et stipulatio est in cōsensu sibi reddi. vt. l. de solu. l. qui
homine. si gener. et. s. de alie. iudi. mu. cau. fac. l. i. et
de reg. iur. nō d. et. C. de an. excep. l. vt perfectius.
g **C** Deteriorem. etiam si soluat pati. vt. C. de rei

vñ. act. aut. sed q. quis.

h **C** Peruenierit. q. d. est q. l. teres in rez patris vertati
etiā si se denuo dote ex ea: cuz hoc onus patris sit. vt. s.
de in rē ver. l. i. ideo. infi. et. l. se. et. d. aut. sed q. quis. id est si
pater nō habuit cām tradicēdi. vt. j. e. si cu dote. s. i.

i **C** Collet. quia
ipso facto ratū ha
bet. vt. l. rē ra. ha.
l. paulus respon
det nōm. et. C. de
zdi. inde. l. indebi
tu. et retro trahit.
vt. C. ad macc. l.
fi. tē. no. q. liberat
soluedo alij dūmō
pecunia ad credi
toe pueniat. vt. s.
de peti. here. l. h. et
s. lege. si minori.
ibi. naz. et. fid. ic. et
s. de neg. ges. l. si
liber. et. j. de solu. l.
quoties. ac.

T Iplanius.

D E diuisione mānni" ei⁹
quo diuortiū faciū est
querit. an ex die ptracti matri
monij: an ex die traditi⁹ mari
to fundi maritus sibi cōpetet
tēpus. et vtriq. in fructib⁹ fun
di a viro retinēdis/ neq. dies
dotis p̄stitut⁹: neq. dies nu
ptiæ obseruab. sed quo pri
mū totale p̄diū p̄stitut⁹ est:
id est tradita possētē est.

C Si precedat traditio note

debiti aget. vt. l. de solu. l. qui hoīem. si gener.

D E diuisione. dic ex quo et vñq. fruct⁹ dotis sumt
viri. et certe ex quo hec duo interuenierit. s. q. ma
trimoniū est: et dos data: alter utm nō sufficit. nā ante ma
trimoniū date dotis fructus augent dote. postea date ex
die quo est data: fructus sumt viri vt hz. et in seq. l. et hoc
vñq. ad ultimū annū m̄fimoniū si mō et onera subiit: als
nō. vt. l. e. l. in insulā. s. vñfras. et de excep. do. l. fi. in pun.
s. de iure do. l. cu post. s. in domū. qui ultimū annū
incipit habuo respectu ad principiū q. predicta duo cō
currunt. vt. hac. l. at fructus ultimi anni dūmū: vt. p
quota duravit m̄fimoniū. p. tota habeat vir. p. altiavet.
vt. l. eo. diuotio. et. C. de rei vñ. act. l. i. s. sed et nouissimi.
alij dicunt q. hic duravit matrimoniu p. annū vel min⁹.
erit ergo fructus viri ex quo hec duo cōcurrunt vñq. ad
finem matrimonii.

n **C** Annū eius. l. ultimū anni matrimonii.

o **C** Traditi. constante matrimonio.

p **C** Sibi. l. ad sibi cōmodū vt lucre fructus.

q **C** Constitute. pacto sine traditio: ne sibi stat. p̄dicat.

r **C** Nuptiæ. l. ptractap. si nō tñc. tradita erat.

s **C** Possessio est. nuptiæ p̄cedentib⁹: sec. si possessionis

traditio nuptias p̄cessit: q. tunc augēt dote: vt. l. l. pri. et

t. de iure do. l. dotis fructus. s. p̄terea et alia rōne: q. dos

tales prediū nō p̄t dici ante matrimonii p̄ctu: l. q. dos

le dicatur quo ad hoc ut alienari nō possit. vt. s. de fusi.
do. l. iij. nā dos sine matrimonio ecē nō pōt: l. z. matrimonium
sine dote possit. vt. C. de dona. ante nup. l. si. Itē dōcto pri-
us matrimonio. s. ante dōc traditionē nō hz marit⁹ fructus
donec secuta fuere traditio. Imputari enī dōz marito q̄

fundum sibi daret

nō petiūt: vñ nō lu-

craf fruct⁹ hz one-

ra subeat. et io nō

nulla tēpore mo-

re sibi lucrat⁹ fruc-

tus cū actio bōe

fidelis sit. s. ex stipu-

latu quā hz. vt. s.

de vñr. l. mora. s.

in bōe fidel. r. C.

de rei vro. act. l. i.

s. sed r. si nō igno-

ram. sed vñ mulier

ecē in mora eo

ipso q̄ peepit fr. i-

ctus: et vir subiūt

onera. vt. s. de ac.

emp. l. iulian⁹. s.

ex vēdito. r. C. de

ac. ep. l. curabit. s.

pone mulicē fru-

ctus nō peepisse.

vt ar. s. de vñr. l.

videamus. in pñ.

vel pone eā obtu-

lisse: equi el. mar-

rito suā negligē-

tiā imputari. vt. C.

de an. excep. l. vt

peccat⁹. afo q̄ pre-

terp̄ in l. tūs duos

bus casibus est i-

mota. arg. dictar-

u. facit. l. d̄ysuc. l.

S. si alia. l. gñ.

3 ante. sec⁹

si poskar tunc ex die traditionis. vt. s. l. proxi.

b. Ex die nuptiarum. contractarum. tunc enim incipit esse dotalis. vt. s. l. proxi. in fi.

c. Observat. vt sciam⁹ quota parte ultimi anni durat

d. Quādolog. i. quādolog⁹. (matrimoniu)

e. Quād dōcis. Illud q̄ si est expressiū veritat⁹. vt. s.

de iure do. l. dōc fructus. r. s. l. diuortio. s. itē si messes.

Sed qđ si puellā decē annoz duri de facto. r. subeo one-

ra ei⁹: an lucer⁹ fruct⁹ rerū suar⁹. Rñ. nō p. l. ista r. pcedē-

tē. sed qđā vt. s. l. s. de edate: q̄ est rō q̄ lucer⁹

post matrimoniu: q̄ subiūt onera. eadē et ante: ergo idē

ius. arg. s. d. l. aq̄. l. illud. r. ad hāc r. supiōtes r. file⁹ di-

cunt q̄ non subiūt onera. sed p. l. municipalē hec eātas

Fructus. dicit⁹ supiōt⁹. l. (seruak bononie. Ac.

vñr. lucrat⁹ fruct⁹. p. eos q̄ quo duriuit matrimoniu

nū r. predū fuit dotale: nūne de qb⁹ fruct⁹ dicat audi.

g. Impēsa. nō q̄libet l. q̄ grā fruct⁹ fuit. vt. s. l. diuor-

tio. s. impēdia. r. s. de pef. her. l. si a p̄c. s. pe. nullus em-

caſus r. vt. s. fami. her. l. fundus q̄. r. hoc inspecio exiū-

tē. tñ vere est fruct⁹. sic r. s. p. soc. l. mutuus. r. facit. s. b.

leg. l. l. nō amplius. in pñ. r. C. de fru. r. lit. expē. l. r. s. tu-

tu. l. l. iij. s. i. r. de vñr. l. quod in fructus.

h. Refert. r. pmo ponit de expēs mulieris: postea vi-
ri qñ matrimoniu durauit min⁹ āno: postea de qñ pluribus
i. Mulier. num de muliere. (annis.

k. Pridie vindemias. puta kalen. septembri.

l. Diuerit. puta kalē. octobri. r. sic p mēsem durauit

matrimoniu. nā tm̄

durat vindemias.

vt. C. d. fer. l. oēs.

et fm̄ ho. vñbū

mox determinat vñ

vñbū sublatiſ: aſa

autē aliter accipi

tur hec dictō mox

s. vñdi. l. per int-

ualla. et. s. si cer.

peta. l. i.

m. Ei. scilz mu-

lieri.

n. Dūtarat. si-

ne expēs. s. vt

subiūt. nā ci. et

pēs restituit fru-

ctus. n. mēsum.

o. Sed r. impē

sas. putat restitui

Bzo. quas fecerat

mulier colendovi

neam anteq̄ tra-

deret viro.

p. Iñiat. i. ateq̄

diuandā fruct⁹.

q. Iñitur et si.

nunc de viro.

r. Impēderit.

vindemiando.

s. Concurrent.

quia quilibet su-

os deducet.

t. Ita est. i. siti

ter est r. et q̄ su-

biūt necesse sub-

audi ibi enim r. Impēsarū. berta nupsit titio kalen.
octobri. vñrā plena dedit in dotē in qua colēda impē-
derat. r. t. durauit matrimoniu. r. annis. r. plus vno mē-
se. r. si solutiū ē in kalē. nouēbr. sicq; vinea redit⁹ vacua
mulieri: fruct⁹ ultimi anni diuidunt. et p. xi. partib⁹ mu-
lieri reddunt. p. xii. qua durauit matrimoniu vir relin-
qui: expēsa tñ quā fecerat mulier in colendo ante datā
vinea deducit. si autē vñm⁹ annus matrimoniu fuisse cō-
pletus: qr̄ solutiū est matrimoniu in kalē. octobri. et sic
vñrā plena restituit vir sicut accep̄at: non deducet
mulier expēs ante factas. qr̄ nec vir quas in ultimo an-
no fecit. vt. l. pñ. s. interdū retinebit. r. s. impēdia. in
fi. s. Sed qđā indistincte dicit⁹ qr̄ hic dicit⁹ sicut sit cō-
plet⁹ ultimus ann⁹ sicut nō. r. s. impēdia. in viro q̄ nō de-
ducit intelligit: vt pote cū oēs fruct⁹ ei remaneant.

v. Primū anni. s. matrimonij non tot⁹. s. anni. sed ei⁹ qb⁹
cessit ante datā p̄dū. s. in dotē sicut simul cepit cē mēmo-
niū r. dos: sicut ante matrimoniu r. postea dos. vt expēsa
tñ p̄s facta mulieri reddat. s. de qb⁹ fructib⁹ fit hec
deductio. de p̄mis nō: qr̄ diu consumpti sunt. de vñm⁹
nō: quia in eis non impēdit. sed de vñm⁹ dic: qr̄ loco
p̄uorū sunt. arg. s. de lega. iij. l. imperator. in fi. r. l. seq.

Liber. xxxiiii.

Duortio. als lexals. S. papinianus. Et sic Berta nupis ticio in kalē octobris et vineā dedit in dotē vnuis plenā. sequēti mense. s. kalē. nouēbris iam pcepta vindemia locauerit vir fundū ad annū pro. xij. et in eodē anno in fine ianuarij solutū est m̄rimoniū. et sic durauit m̄rimoniū quātū mensilē a die quo fuit ptractū. sed a tē locatiōis per tres mēses. certū est autē fructū debe re diuidi hui⁹ anni inter virū et vro rem. et p̄o quota parte anni durauit matrimonī. p̄ata habeat vir. p̄ alia vro. vt. s. e. l. de diuillone. q̄ro ergo quātū dicas hoc durasse m̄rimoniū ut sic scias

quantā partē vindemie et mercedis debite ex locatione habeat vir. Ad q̄d dic q̄ si inspiciat t̄ps locationis inueni es tribūs mēsibus durasse: et sic vindemī totā preambula: et quartā mercedis h̄z vir. q̄d est absurdū. q̄r si in kalē. nouēbris iam pcepta vindemia fieret diuortium: totā vindemī habetur vir. q̄d est falsum. vt. s. e. l. fructū. si no inspicias t̄ps quo fuit matrimonī ptractū inueni es durasse m̄rimoniū quātū mēsib⁹. et sic tertīā partē vindemie et mercedis h̄z vir: et hoc est verū. et sic annus incipit a die ptractū m̄rimoniū: et a die date dēs nō a die locationis. q̄ autē t̄ps cotractū m̄rimoniū et vineē date in dotē inspiciat: et nō t̄ps locationis. pbat in h̄o casu. nā pone ecota q̄ post pceptā vindemī dedit mulier viro in dotē vineā vacuā in kalē. octobris vel nouēbris: et eodē anno kalē. martij marit⁹ locauit cāndē p̄o. xij. mense apulis factū est diuorū. quero ergo quantā partē mercedis h̄z vir: et quidē si inspicias t̄ps locationis h̄z. xij. q̄ ex tunc vno mēse durauit m̄rimoniū. si autē t̄ps m̄rimoniū qd durauit quinḡ vel s̄er mēsibus: p tanto luca bitur vir. hoc est verū. vindemia autē preambula a mulieri ante cocontractū m̄rimoniū pcepta nō diuidit. vt. s. e. l. S. apparēt rē. quod hic iungas. h.

b Fructū. i. si morte sit solutū matrimonī. Jr. nā sic sit redditio et diuissio. vt. C. de rei vro. ac. l. i. S. sed et nouis simi. in casu videtur contra. s. si superles mulier sit aleada ab heredibus virtu infra annū cum aliud non habeat. quod dic vt. C. de rei vro. ac. l. i. S. exactio.

c Fructū. nāles et idūstriales q̄ vir pcepit et mercedes debite marito ex locatiōi sūdi dotalē vt declarat̄ iferoia. nā oia hec sunt fructū. vt. s. de vſufru. Larbourbus. S. i.

d Bit. s. papinian⁹ de se loquens: vt ibi et testimoniū cius verū est: et de se loquens euāgelista Johāne: et sunt similis. S. de adoptio. l. si pater. S. qui duos.

e Locationis. q̄ter hoc sit statū in lfa explana. Azo.

f In matrimonio. qui fundū fuit datus in dotēm. vt. s. eo. l. de diuissione.

g Vindemie. non pcepte. puta kalē. octobris quo

h Fundū. vineatus. (etia die fuit m̄rimoniū) q̄tū.

i Locauerit. pto. xij. aureis. puta in annum.

k Iamāriū. puta eiusdem anni.

l Supēma. l. vltima. sic. l. de vñ. sub. l. ex duobus.

m Fructus. oēs. Azo.

n Quartā. q̄i quarta p̄e

annū stetit m̄rimoniū a die locationis vñq̄ in dī dīvītij. o Equum est. quod fieret si a die locationis tempus quo fructus diuiduntur inciperet: quod non est verum ratione cōmuni: quia cum nō plus tercia parte anni m̄rimoniū steterit: nec plus debet lucrande fructibus. vt. j. de regu. iur. l.

Si naturam. Itē

rōne spāli: q̄r se

qui in conueniēs

vt subiicit: alio-

quin tē.

p Alioquin. id

est si dicas lucra-

ri omnes secuta lo-

catione: ergo idē

erit ea nō secuta,

nā ad absurdū se-

quitur aliud ab-

surdum.

q Collectis. id

est pceptis a ma-

rato.

r Retinebit. s. vir. quod est falsum. vt. s. l. prop. ideo aliud dicendum vt subiicit. j. e. l. S. non solum.

s Itaq̄. nūc solvit predicta.

t Et quātū. octobris. nouēbris. decēbris. et ianuār. Jo.

v Fructus. omnes deducta impensa. vt. s. l. prop.

x Confundi. i. commisceri. sic. C. de colla. illam.

y Ex ea. id est vindemie esumantāe: et quarta portio ne mercedis. Johā.

z Tertia portio. i. tres aurei. sed cur nō tertia cu ter-

ta parte anni durauit matrimonī: Rn. nec debet an-

te computari illa pensio q̄d debetur: sed nō fuit debita

marito nō tribus mensibus: aliud si pnis locasset. nā

cuilia et naturalis accessio equalet. vt. s. de vñfr. Lysu-

re. et de p̄i. heredi. L mercedes. se ē. opponitur ergo in-

specie t̄ps locationis qd in principio negavit. Rn. tē

pus locationis inspiciat vt sciamus quid percipitur. tē

pus matrimonij: vt sciamus pro quātū parte anni lucri

faciat vir. id quod percipit: et sic pro tertia. vñfū ergo au-

reū de tribus habebit vir. Sed quare pro primo mēse

aliud de pēsione habet: s̄n. q̄ in illo subiicit onera m̄rimoniū. unde etiam emolumētū habeat. vt. l. de regu. iur. l. Si naturam. als si pro illo mēse non haberet

non tertīā quartā: sed quātā quartā habebet vir p̄o enere.

Item cur tota merces. s. xij. aureis veniunt non in

contributione vt totus fructus. seu cur non lucratur tota tertīā mercedis: cum et tanto tēpore sustinuit onera

m̄rimoniū post locationē: Rn. q̄ ille. s. fructus vñce to-

tus est perceptus: sed non tota merces. Sed opponitur

q̄r et pensio videtur percepta fictione iuris. vt. j. de regu.

iur. l. qui actionē. maxime q̄ viri felicitudine sola: sed

fructū cū sola natura p̄cipū. vt. s. de rei vñ. l. si nauis

sed p̄t respō. vt. j. de regu. u. l. minus. alijs q̄r mulier gra-

uaf in colono cui h̄z necesse stare. vt. j. e. l. si filio. S. penul.

et argu. j. de bo. aut. iudi. pos. l. in venditione. nam hic fit

translatio ex necessitate. vt ibi. et ideo relevet in alio vt

non contribuit pensionē totam. vt. arg. s. de ureiu. l. eū

qui. Uel dic fin eos qui dicunt pensionē non nisi in fine

anni esse solvendā totā: q̄ pensio cū effectu peti non po-

tuit: et sic nec contribui. sed illud dic vt no. C. loca. l. edē.

Alo vt. Jo. dicunt q̄ tria contribuuntur re. sed. ix. spe. p

rata. uij. mēsiliū. de. xij. mēsibus. q. d. vñmēse detractio-

ne. xij. mēsiliū fiat cōtributio. vt est arg. j. e. S. ut si mes-

Soluto matrimonio: 243

fo. l*iiii.*

sea. et *S*interdum. nā in mercede idem qb in fructu. vt
s. de pet. here. l. mercedes. vel sit cōtributionē cū ea oīno
debebuntur. id est cōpleto anno. nā si ex nomine aureis
residuis contribueremus quatuor pro quatuor mēsis^b.
et alios quatuor pro alijs quatuor: ponendo vnum au-
rei pro vno mēse
supfluerit vñ^a au-
reus pro quo eēt
ad cōlēdis alijs
mēsis: et sic istum
vñtimū annū mē-
monij faceremus
de. nū. mēlibus.
qb esset absurdū.
contribuemus er-
go sic q. pro p̄mis
quatuor mēlibus
ficeremus. iij. au-
reos et dimidij de-
it. et sic superunt
alijs quatuor aurei et
dimidij pro alijs
quatuor s. Joh.
sed s. Joh. r. R. nec
re nec spe tribui
nouem dicit: sed
mulier itegra ha-
beat. et ad dictos

*H*rsident q. vir nichil lucri habuerat eo anno de eo fun-
do hie sic. Item an sine cessione ager mulier cōtra colo-
num pro rei q. tpe ex locatione mariti. arg. q. sic. s. de
dona. inter vi. et vro. l. vro. marito. sed dic contra. C. per
quis pfo. no. acqui. l. sed cedere d. bet vir. vt. s. de pet.
here. l. uili annus. Alij q. caueat marit⁹ de dando cum ha-
buerit seu nunc det quanti vendit potest hoc nomen. vt
Iad le. s. l. in quantitate s. magna. r. s. o. l. s. filio. s. fi.
Item sive dicata tria sive etiā. ix. cōtributionē fructu
duorum annos contribuerunt saltem in parte: et ta-
men non nisi tercia parte vnius anni durauit matrimonium.
R. non cōtribuitur. nam annus incipit a die tradic-
te vince. vt. s. c. l. de divisione. no. a die quo fuit culta an-
no precedenti. perinde ergo habetur ac si iste annus es-
se feret altero. et facit. s. s. in seruo.

a *E*con contrario. bene dicit ecōtrario. q. s. loquitur qn
mulier dedit fundū in dote ante h. peiperit vñdemia. h.
loquitur quādo tam perceperat vñdemia. Item bene
dicidem: q. in vro. et casu circa divisionem fructus vel
mercedis copiatis tēpus non a die locationis: sed cōtra
cōtrato matrimonij et traditi fundi. sed male videtur dicere
idem. quia. s. dicit diuidi illa portionem mercedis tñ. et
quartā que cessit et venit constante matrimonio: hic totā.
nam sū illud esset hic diuidendū. xij. et pars vt ei. di-
midiam vir habet: quia durauit matrimonium p̄ sex mē-
ses: potest tamē dici q. in hoc casu benignius agatur
cum marito qui nullum aliū habuit fructum con-
stante matrimonio. sed. s. habuit aliū. s. vñdemia: vt assi-
gnatur in vro. et casu. s. et sic idem sed non per om-
nia idem. s. ad vñl. idem. nam r. s. fructus cōtribui-
tur: hic mulier habet. vt. l. e. s. apparet. alijs dicit per om-
nia idem. et dicunt q. supia fructus fuerunt. xij. quarta
pars mercedis tria. et sic. xv. de quib⁹ habet vir. v. vro.
decem: cum tercia parte anni durauerit matrimonium.
Item et hec locatio pro. xij. vt. s. et matrimonium scit
quinq̄ mensibus: sic vir habet quinq̄. sicut. s. et sic per

omnia idem. sed non placet. quia hec similitudo magis
est in facti accidentia h. iuris dispositione. nam raro hic
casus acciderit: et ad ea r. et. s. de legi. et senatus consil.
nam ad ea. sed pla. dirit se non legisse qualiter hec idē-
titas assignetur: sed dic vt dixi. et sic in facto fit corrari-

tas: an iure identi-
tas: licet non per
omnia. h. s. m. Jo.
est idem. cum r. s.
futura pensio con-
tribuatur spe. vt
ibi no. Uel fieri for-
te de toto contri-
butio. cum ea om-
nino debet buntur
id est cōpleto an-
no s. m. Jo.

b *C* percepta.
kale. octobus.
c *E*statim. eti-
dem octobus ses
kaledis. et sic ma-
trimonij durant
sex mensibus. vel
die statim. s. kale-
dis nouembrib. et
sic durauit. v. mē-
sibus.

d *D*uodecimam. pro vno mense qui fluxit a die loca-
tionis vro ad diem diuinit.

e *F*ruit. qui fuerunt sex vel quinq̄.

f *T*Debetatur. pro teta locatione. Item et cōtribui-
tor spes future vñdemie. vt. s. prot. s. Item alter di-
languitur in predio vendito nunc alijs locato prius. vt. s.
de ure s. l. s. i. in vñfructu. vt. s. de vñfructu. l. defuncta.

g *I*tem si messes. Berta nupsit scio kalen. nouembrib.
et in eodem anno postea diuinit kalen. augusti: dedes-
rat autem fundū in dotem. para cuius erat vinea vel
per totum erant vites in arborib⁹: vt est tunc i. in ter-
ra laboris. hunc fundū vel mulier ante matrimonium
vel vir postea locauit colono constituta mercede in nū-
mis pro mensibus. xij. et pro vñdemia alijs. xij. impens
fa iigit messem et pecunia future vñdemie cōtribuit.
et proutibus partibus vir. pro quarta vro habeat: cu
pro tribus partibus anni durauit matrimonium.

h *S*equantur. q. nūmis colit qui. ppae colonis dici-
tar. vt. s. loca. l. qui merces. s. vis maior. vel dic h. s. Joh.
et. h. q. colonis a muliere condixerat: et ei statim pecu-
niā soluerat: posteaq; in eo anno durauit matrimonium
et tunc diuiditur spes future mercedis futuri anni.

i *C*in computatione. predicto modo facienda.

j *V*ñdemie. l. pecunie que loco vñdemie erat. s. Joh.
vel vñl. q. fundus ad messem erat locatus nummis: sed
non ad vñdemiam. et ita vir percepturus erat. et no. q.
hoc casu mulier cauet. vt. s. e. l. s. interdum.

k *A*ppareat. infert ex eo qd dictū est in s. econtrario.

l *M*ulier. vel vir. vt. s. e. l. si ante.

m *V*enire. secus in perceptis constante matrimonio
ante ultimum annum tamē inchoati: quia sunt viri.
Item secus in perceptis ultimo anno sive cōsist adhuc
matrimonij suis non: tunc causio expontur. vt. s. s. in-
terdum. finito autem ultimo anno percepti omnino re-
stituuntur. vt. C. de rei vro. ac. l. s. fructibus. et de his
dic vt. s. e. l. de divisione.

Liber. xxiiii.

a. Ob donationes factas a viro uxori que facto diuotio tacite infirmans. vt. s. de dona. inter vi. et vxo. l. cu hic status. si diuotiu. et si extat vendicant. als condicunt. vt. s. de dona. inter vir. et vxo. l. si sponsus. si. t. l. seq.

b. Amotas. p his habet vir actiones rerum amo. vt. s.

tatu. t. l. i.

c. Percepti sunt a viro ex fundo quondam dotali.

d. Cōpensatio nes. hic est cōtra

C. de rei vxo. act.

l. s. s. nec ob res solu. hic no fuit

dos: licet actio de

dote perat. vt. l. e.

l. si filio. si. ibi est

dos cui fauor ex

hibet. vt. s. t. l. i. sed

adhuc est alia. s.

de pig. act. l. si co

nenerit. in priu. et

C. de rei vxo. l. si ex

ea pecunia. qibus

diaf no fieri cōpe

satione speciei ad

specie vel specie

ad quantitatē. So.

hic res amota et

donata et fructus

desierunt esse. vn

de quantitas hinc

de debet. sic. C. de

cōpon. l. si. et facit

in eo. ti. neq. t. C.

re. amo. l. i.

e. Quid in anno.

vt. p. quota pte an

ni durauit matri

mōtū vir habeat

fructus: p alia mulier.

idē in sex mēsibus.

seq. vt. p. quota

vi. mēsibus durauit p tota habeat vir. p alia mulier. et si

toris. vi. mēsibus duraret matrimoniu: ex toto lucret vir

et hoc idē dico si. v. annis durauit matrimoniu: qz cōpu

tabo p. v. mēses. t diuina vltimos. vi. mēses: vt dictu est.

sed vi. t. fno nisi annū inspici. vt. s. eo. l. pti. s. qd in semē

tem. sed hic bis terra colit et ad simile fructū. s. aridu. ibi

ad dissimilē. itē hic bis seminat et in eodē loco: qd ibi non

est. itē hic directo a terra abī per obliquū. vel quo ad ali

quid est vnu fructū. vt ibi: qd aliquid no vt hic. s. qd

si in primis ser mēsibus est melior fructus: puta frumentū: t secundis in luum. Rn. idem qd eser si vno ampli

filiō fructus eser qd in alto.

f. Irriguit. i. aquosis.

g. Silua cedua. ex qua forte no capi fructus nisi sin

gulis qui quānētis vel alto simili spacio. quota ergo par

te quānētū durauit. p tota vir lucrat: et si ultra quānētū

durauit spicat vltimū qd quānētū. vt de āno dixi

h. Annua mercede. puta plaustrū lignozū.

i. Amplius. dic amplius tpe. s. quānētū post solu

tū matrimoniu: et fin hoc coputamus ad quānētū

vt si stent utri nonū sex mēsibus qui sunt decima quānētū

vt si lucrat vir decimā plaustrū qui sex menses sunt

decima quānētū. vel dic ampliū. s. annua mercede tc.

s. idem est sensus. t primo adverbū temporis. secundo quānētū est hoc verbum amplius.

k. Nō solum. vroe oues pregnantes et lanificas dotū dedūt. fructibus p virum perceptis diuotiu statum factū est. restituet vir p rata anni quo non durauit matrimoniu. vt. s. e. l. de di-

uiſiōe. et in hac. l.

in priu.

l. C. preslet. a vi

ro vrox. p rata an

ni qua no durauit

matrimonium.

m. C. tōsure. ac

ceperit oues repe

te. Azo.

n. C. Reddat. q.

d. simo reddat cuz

non sit ratio qua-

re non.

o. C. percipium-

tur. l. t. m. s. e. o.

l. diuotiu. s. i. ibi

negc em tc. et est p

sentēna bul. cum

medio tpe cōple-

ta ē vſuſcipio. qd

die vt. s. in quib.

cau. ma. lab. hosti

bis. s. sed qd. et ca

ue ibi qd non sic

eser in partu an-

cillar. dotali qui

er toto restitutur

vt. C. de re vxo.

act. l. i. s. itaq. qd

non sunt fructus.

vt. s. de vſuſrue. l.

in pecudum.

p. C. Ut pectoristi.

ante diuotiu. et fa

cit. s. ea. l. in priu. et s. ecōtrario.

q. C. De pēſiob. ad hec ola facit. s. de peti. here. l. mer

cedes. s. inter. p. p. c. t. a. n. u. et fructuariū non fit sic diuilio

fructuum vitium anni. vt. s. de vſuſrue. l. defuncta. sed

ecōtra rideatur idem. vt. co. titu. l. si operas. sed dic vt

no. eo. titu. l. adhuc. s. si operas. t. d. l. si operas.

r. Bellutui. vt. s. e. l. de diuisiene.

s. C. Cedue. id est que succile renascuntur. vt. s. de ver

bo. sign. l. silua.

t. C. Germinales. que a stipite aliarum nascentur ful

te et dense: vt granum nascentur. que als dicuntur peda

menta. vt. s. de vſuſrue. l. ex silua. et als germinales:

als gremiales. et idem est sensus.

v. C. Si minus. l. si non sunt cedue.

w. C. Tenebitur. vrox actione de dote. vt. s. eo. si mari

to. s. fina. t. s. de iure dōtū. l. si ex lapidicū. vel lege

aquila. vt. s. ad leg. aquil. l. si seruus seruum. s. si mari

tus. et cum fuerit in culpa nichil lucratum. vt. s. de nego.

ges. l. siue hereditaria. hic autem nisi ad necessitatem si

cut fructario licet. vt. s. de vſuſrue. l. arboribus.

x. C. precium. si culpa viri desiderit esse. vel qd distractit:

vel in utilitatem suam conuerit. Azo.

y. C. Thefaurus. Quid hoc sit; dic vt. s. de acqui. re. do.

l. huius. s. thefaurus.

a In alieno. hoc est contra nos qui dicimus maritum dñm rei dotalis. vt. s. de iure do. l. cū post. h. in dotez. sed dic q. dictio quasimortuas vicis. nō autem expressum venit. vel dic alieno. s. spe. sic. i.e. l. si cōstante. h. si maritus. et hoc no. C. de iure do. l. in rebus. sed si est viri: ergo totus thesaurus dñ esse su. vt. C. de thesau. l. i. lib. p. et inst. de reru diu. h. thesaurus h. certe et fundus est viri et tamē restituit. nā et vir nō retinet nisi fructū nā nō incrementuz allusionis. vt. s. de iure do. l. i. i. Itē ancilla dora- lis est viri et tamē partū non retinet vir. vt. C. de rei vro. act. l. i. h. itaq. si ergo suus h. re- stituit ut bone fidei pos. qui facit fructus suos. sed restituit extates. vt. C. de rei vedi. l. certi est. et facit l. acqui. reru domi. l. si i. et de iure fisci. l. nonintelligatur. h. si. et s. de r. s. fructu. l. si absente. h. si. b. Si vir. dissim. gvit aut renascit et sic et fructus eius viri et impēsa lapidicaine ei restituit aut non renascit et nō est fructus nec est vir nec impēsa ei restituit. et in primo casu si fundus melior. sc. do. deterior. c. Et fructuosiorē. q. pl. ex lapidicina recipit q. si co- d. Maritus esse. et impēsa facta in lapidici. (lerefa. na querēda. r. restituit ei. vt. s. de fun. do. l. si. i. ergo non rā- tū et. h. si minus fructuosus fundus fieret. nec marmor est fructus nec est viri. sed ipso vi eius precius est dos. vt. s. de iure do. l. si ex lapidicina. nec impēsa restituuntur ei. vt. d. l. si. de fun. do. i. in pan. et hic subiicit et ipsens et. et sic mutat hic casus et impēsa et. et sub. alio q. fundū detinor est factus. nā cō sit in culpa nō dñ et impēsa restituit. vt. s. p. x. h. ibi si minus et. at cū fructuosior q. ad perpetuā vni- litate agri refundit ei impēsa. vt. s. i. i. l. i. i. h. nos għali- ter. sed si mulier nō għnijat virū accipe tenet ad exhibe- dū. vt. s. de prescrip. ver. l. p. nū. l. qui. farū sed si nō exēmit. sed tantib. impēsam facit. tunc de dolō tenet. vt. s. de dolo. l. si cum. e. Prelianda. subau. als q. fundū deterior. factus est. f. Quia nec in fructu. marmor nō est fructus. sicut nec thesaurus. nā r. trūq. si mel remotū nō renascit. als sec' vt subiicit. et est bona rō. q. nō fut virilis impēsa q. nō renascit q. virilis et necessaria restituit. vt. d. l. si. de fun. do. et solita ratio. q. de fructibus debet deducinō als. vt. j. ea. l. h. impēdia. g. Talis sit. locus. s. vel lapidicina. h. Alterius. vt. q. u. n. f. o. n. a. r. p. y. et salinaz. vt. s. q. cu-

iusq. vniuersita. no. l. i. i. **i** h. habebunt. si tales materiebi renascant. vt. s. de fun. do. l. si. A. z. p. t. i. facit. s. de contrahen. empl. l. in lege fundi.

k Cauel. nuda cautione. vt. C. de verbo. sig. l. sanctus mus. arg. q. i. e. l. nichil restituit. si infra annum fuerit dissolutū restitutus p. pra- ta. q. b. etiā ad sacerū et eius he- redes extenditur. Bar.

l Interdū marito de fructi- bus a muliere caueſt: et nichil retinet si fructibus statibus fundū mulier recipiat. Inter- dum retinebit totū maritus et nichil restituet. l. si non plus erit q. p. portione eu retinere opz. interdū p. redder. si pl. pcepit q. eū retinere opz. ea- dem cōditio erit etiā si cū so- cero. v. l. cū herede alterutri p. de doce agatur.

m Impēdia facta gratia que redop. fructū de fructū de- ducent: cetera necessaria vitiata repetuntur. Bar.

n Impēdia aut fructū peti- piedop. causa p. p. alt. q. d. in arādo serendoq. agro impen- sum est: quodq. in tutelā edificiop. egrūve seruū curāduz:

s. de inoff. testa. l. si nō mortis. item q. si facto diuortio fructus sunt maturi. Rū. nec vir redder q. n. recipiat: nec mu- leri caueſt. arg. C. de secun. nup. l. i. i. et. vt. in pos. lega. l. si i. a. quo. Item quid si mulier velit fundū relinqueret su- terim viro: unquid cauebit? Rū. in eius electione vide- tur. arg. C. de secun. nup. l. hac edictali. h. mobilū. nam fau. et mulieris hoc dicit. q. hic dicit. Item de quo ca- ueſt hic mulier. Rū. de fructibus restitutis pro rata. vt. s. de iud. l. in omnibus. vel etiā de nō minuendis v. de v. ro. vt. arg. s. de peti. heredi. l. diuus. q. de v. ro. intelligi p. t. Item hec diuinus fructū locū habet nisi vir debeat lucrari totā dotē ex pacto: et tūc vir o. e. s. fru- cūs h. vt. C. si dos cōstante matrimonio. l. vna.

o. Cum sacer. i. patre viri.

p. Alterius. l. mariti si patrē nō habet. vel patris mariti q. nō habet patrē. qui dotē reddere debet.

q. Impēdia in multis locis dirit de impēsia fe- ctitia a viro. nunc audi que sunt impēse fructū: de qui- bus dicit. s. e. l. fructus.

r. Aut. se. esse.

s. Impēsum est. et in alijs. vt. l. de fun. instruc. et in- stru. e. l. instrumenta. et. l. i. l. q. d. dicit. vt. s. de peti. here- di. l. si a patre. h. p. e.

t. In tutelam i. vniōnem: scilicet v. libentins inhabi- tetur et fructus percipiuntur. si autem ad perpetuam rei vtilitatem necessario vel valiter repentinur. vt. l. sta- tum. h. plane,

Liber. xxiiii.

- a. ¶ **F**ructus q̄ est id q̄b ope. vt. s̄. de ope. ser. l. fructus.
 b. ¶ **S**ed he. facie sez in fructibus.
 c. ¶ **N**ō petunt nō ob. s̄. de bo. auf. iudi. pos. l. pretor. s̄. his verbis. q̄ nō lucratur ibi creditor fructus. et ideo re euperat expensas.
 d. ¶ **A**nni. q̄ to sto anno duravit matrimonium.
 e. ¶ **S**atisfacien di est. necēn fructus. s̄. est nisi im p̄sia deducta. vt. s̄. l. fructus. et. s̄. fami. her. l. s̄. funsus. et. l. titu. i. l. iij. s̄. nos. et. l. eo. l. in insulam. s̄. fructus. et. s̄. de vſur. l. q̄b in fructu. et. s̄. de ope. ser. l. fructus. q̄d si uno anno plus impedit q̄b colle git: nunq̄d de secundo quo soluit matrimoniu deducet ante partē. ar. q̄ sic. vt. s̄. l. fructus in hi. et. s̄. de peri. here. l. q̄b si sumptū. s̄. alij cōtra. vt. l. titu. i. l. si. et. hic innuit: q̄b magis placet. vt. s̄. l. s̄. fina.
 f. ¶ **V**illam. i. do mīculam in rure gratia fructu. vi. s̄. de verbo. sig. l. fundi. Accur.
 g. ¶ **N**ecessario. i. viliter. nec est em̄ necessaria impēsa. vt. s̄. de verb. sig. impēsa. vel dic necessariā fructib⁹ nō s̄o necessariā fundo sū. 3o. vt. s̄. de vſur. l. ghali. s̄. luci⁹.
 h. ¶ **C**ulpa sua. a. s̄. sec⁹. vt. s̄. l. s̄. fundū. ibi si mun⁹. et. s̄. de neg. gest. s̄. le. h̄. sitaria. et. s̄. de le. i. l. dom⁹. et. l. seq.
 i. ¶ **P**ettito. sūt em̄ he ip̄se re nō fructu. vt. s̄. l. i. l. iij.
 k. ¶ **M**arito actionē. mandati vel neg. gest. vt. C. de rei vro. ac. s̄. sed nec ob impensas. et. l. i. l. voluntarie. et. hic lucratur totū fructus. et. sic est. xtra. l. e. l. in insulā. s̄. fructus. sed ibi soluto matrimonio sūt pceptus. vel si eo cōstāte nō tenebat ibi matrimoniu. Itē pastinā expone. i. plan tationē arboruz iurta flumē ne terra ruat. inde pastinatio et. p. et. s̄. de verb. sig. l. impēsa. sed pastio diciſ loc⁹. vbi be sio dif. she pafcun. vt. s̄. de vſurfruc. l. si quis dinas. in si ferunt.
 l. ¶ **F**undus. ceditur. in initio cum dat. et. sic nō gefert. han renascat ibi vel nō. sed si vir postea inciperet in cidere: tunc distinguis an renascat vel nō. vt. s̄. l. p. s̄. vir. s̄. m. Azo. alij dicunt etiā q̄ hic distinguis an predicto modo. p̄ quibus est q̄ hic dicit fructus.
 m. ¶ **D**eclarauerit mulier. sed videſ hoc pactu nō vale re. vt. s̄. de pac. do. l. iij. in princi. quare dic hic maxime. vel dic valere pactu q̄ nō renascat et improprie diciſ fructus. Itē et. sic renascat. et. sic est fructus et. valet pactu. q̄ alia forte sunt in dote: et. alius fructus eiusdem fundi. vt. d. l. iij. et. C. de iure dol. res quarum.
 n. ¶ **E**x vindemia. eodē loco et anno collecta. vt luce. vt. s̄. l. p. s̄. item si messeſ anni. Accur.
- o. ¶ **U**nus. immo duo. vt. s̄. l. co. l. diuortio. s̄. q̄b in anno. que est contra. Solu. vſib.
 p. ¶ **I**mora. q̄d est si mulieri fuerit oblata. vt. C. deysu ris. l. si pte. nō dico et cōsignata: q̄ forte res est que nō p̄t signari ut equus. secus in pecunia sūm quos daz. scerte nec ibi est necesse cōsignari quin liberetur ob lator. si postea pe reat pecunia sine dolo et culpa. vt. l. de so. l. qui decez. in p̄. sicut et alia plura opera sola oblato. vt. no. C. de vſur. l. accepta Sed si queras an liberet marit⁹ ipo ſure vel per exce ptionē. dic vt. d. l. qui dece. no. obla tionē aut exigo: q̄ dies in reddenda dote inest tac te. vt. C. de rei vro. a. l. vna. s̄. exactio. et ideo co transfacto videretur esse imora. vt. C. de zrahren. stipu. l. magnaz. et. s̄. de ar. l. si. cum dies s̄. si. et. C. de iure emph. l. i. in si. vi ergo sua moria purges: d̄ secudo offere. vt. l. de verb. ob. l. si seruſ. s̄. sequit. si vō dies nō inesset sec⁹. q̄ nō exigereſ oblato. vt. s̄. de act. cmp. l. rō. s̄. mora. s̄. et. it. pellari debitor d̄. vt. s̄. de vſur. l. mora. q̄ **D**olus. q̄. si preponderat culpa mulieris. vt. s̄. ad Dolus l. aquil. itē si obſletrix. s̄. si. et. l. si putator. s̄. dolus cū dolo. locula cum culpa compensatur. vt. l. l. eo. vro. et. s̄. de culpa cū compensa. l. stampo.
 r. ¶ **C**ulpam. l. leu. lata em̄ dolo cōparat. vt. s̄. si men fal. mo. d. l. l. s̄. lata. et. s̄. depositi. l. quod nerua. nīl in ca su. vt. l. ad. l. cor. de siccā. l. in lege. et. in alio inst. de suspe tu. s̄. suspectus. et. hoc ma. me. ppter morā mulieris. nā nec als tenet nīl de dolo. vt. no. s̄. eo. si filioſa. s̄. maritū. et. l. si pſate. s̄. si maritus. s̄. m. Azo. s̄. certe līmo de leui culpa. vt. l. l. eo. l. etiā. s̄. i. et. iure do. l. in rebus. sed hic mora mulieris excusat a leui. vt. er. s̄. de peri. et. cōmo. rei ven. l. illud. et. l. si per emptorem. et. l. eo. l. sciel.
 s. ¶ **O**ne factu. nō factu vocat factu. q̄d dic vt. s̄. de regu. iur. l. qui nō facit. s̄. quid si maritus in faciendo cōmisiſt culpā leui. velle euſſimā. Rñ. tenet. vt. s̄. ad le. aquil. l. in lege. et. hic in nō dando loquī vel negligēdo. s̄. s̄. m. J. q̄ nec in nō tenet cū res sue sint. que ratio nō est bona. vt. l. eo. l. si cōſtantē. s̄. si maritus. crat tamē. p̄ eo. l. de acquir. rerum domi. l. in benefidei.
 t. ¶ **E**ius. l. mulieris.
 v. ¶ **C**ogatur. l. vir.
 x. ¶ **F**ructus tamē. lices colere nō teneat: si tñ colat red der fructus. vt. hic. et. s̄. de vſur. l. videam⁹. et. s̄. de here. vēdi. l. vēditor. et. de rei vendi. solū. s̄. meū. et. de p̄di. fur. l.

Sic seruus & boue, nam dolus esset non reddere eos. vt. s. māda. l. si. procuratō & dolo.

Si ab hostiis nupta, nec enim nupta erat captiuata deo tēpore, in s. & t. eo. l. si quis, sed ppter fictionem le-

co. fingit mortua preambula hora captiuitatis, et sic vix mortua est ut. l. de vulg. subst.

Ilex cor. h̄z hodie ptra. q̄ non soluit matrimonium p̄ captiuitatem, ut in auf. de nup. & sed etiā captiuitatis.

sed deportato altero coniugum dislinguis. vt. C. de repu. l. s. virū vel remanere i matrimoniū vel non ille qui est in capiuitate.

Con occidit uxori nō debet aliud ex pote lucrari. Bar.

Si vir vix tua occiderit actionē heredibus uxoris dādā esse peculus ait, et re

cē. nō em̄ equū est virū ob facinus suū dōtē sperare lucrifacere. idēq; & econtrario sta-

tuendum est.

Con uulni repetēti votem & fructus nō potest opponi exceptio q̄ res in votis data sit aliena. Alexan.

Sic alienā rē scies & mu-

lier in dōtē dederit redēndae ei est q̄si suā dedisset: & fructus quoq; p̄ portiō an-

suecessit: vel veni-

loquitur codex casu cū fuerat in pte-

state patris; h̄z tē-

pore mortis non:

q̄ seruia hostiū; q̄

in fīngit ante mortua cōpetit patri actio, & hoc si & stat cā

elle mortua, al. expectat. vt. in. d. aut.

Con lucifacere, die ex pacto q̄ fecerat de dote lucran-

da si ipsa predeceret: & q̄ dicit occiderit: idēc est si ne-

gitigēna eus perit: q̄ medicū forte in ea curāda nō ad-

huius vel malū adhuc buit. vt. l. de his qui. vt. indignus. l.

ii. t. s. de edi. edic. l. q̄ si nolit & si māciū. & l. de libe-

ago. l. necare. & l. ad s̄ill. si quis in grau. & s̄itt. vel dic-

sco casu q̄ nō fecerat pactū de dote lucrāda. h̄z volebat

ē lucrari ex pte legis. C. de repu. l. sensu. & dicas tūc

q̄ occidit tē in adulterio deprehēsam q̄ ei nō h̄z: licet

patri sit līcū. vt. l. de adul. l. nec in ea. & video. & l. marito

z. l. si adulterius & impatores. & de s̄ic. l. i. nec ob. ad

s̄it. l. si quis in grau. & si cō. q̄ignoscit ei ad ministratio-

nē pene nō vt intotū relueat. vt. in. d. l. i. de s̄ic. z. d. & in

peratores. Itē no. hic q̄ vnde d̄s quis puniri nō debet in

crāti. l. s. de nego. gesl. l. siue hereditaria.

Con statuendū est. & vix occidit virū nō lucret do-

nationē ppter nup. ex pacto. h̄z ar. & tra. C. de dona. inter

vi. & vxo. l. si mantus. in s. h̄z dic vxo. abi.

Sic alienā rē sciens. subaudi etiam. multo magis si

ignorat. vt. arg. C. de agri. & cōn. l. si coloni. l. s. t.

Con reddenda. actione de dote agenti. sc̄us si rei ve-

rt. s. de rei yen. l. foliū & meū. & C. de iure do. l. in rebus, & arg. s. de iure do. peculus. & de dona. cā mor. l. si alienā in p̄n. t. l. q̄ alienā. & s. de p̄di. inde. l. indebū. h̄z & si nūz mi. & de pig. ac. l. s̄ire. & pe. Alij dicūt ēt ḡrei vē. vt. no. C. de nō nume. peculi. l. s. cōmo. lata. q̄d nō placet. & tibi diximus.

Sic Et fructus quoq; l. reddēdi sunt. ad qd. s. de p̄di. fur. l. si scriu. & boue. sed qd si currat ver. dñs & mulier. R̄i. p̄fert dñs. vt. s. de positi. l. bona fides. h̄z ar. ptra. s. naute cau. sta. l. s. h̄tē p̄ponus. h̄z. vt. tibi. & facit s. sicer. peta. l. nā et si. & de publi. l. cū sponsus. et cōmo. l. cōmodate. & C. de rei vxo. ac. l. s. h̄z et nouissim. t. s. p. so. l. cuius duobus. in s. & l. qd ait t. l. qd em. t. l. si sigitur.

Paulus. Utia tale bñficiū per sonale est: et cū persona extinguitur. Iplanus.

Hic līa causa est defen-

sors quē placet sufficiet videri defensisse si tātū

vixoi prestet quātūm consequeretur si & ipsum maritum conuenisset.

Con pactum & maritus cōne-

naturūlta & facere possit cū per illud tollatur suo tēueren-

tiale non valet tanq; cōtra bonos mores. Alexan.

Con eleganter querit pōpo. l. xv. ex fabino. si pacifcat ma-

ritūne in id qd facere possit cō-

dēneb h̄z isolidū: an hoc pactū

inter eos stante matrimonio: non post. vt. l. de re iudi.

l. non tantum. & l. sed hoc ita.

Hic hoc heredi. s. extraneo. vt. et. t. eo. l. rei. s. & l. de

re iudi. l. sc̄edū. h̄zuo sic. vt. l. eo. etiā. sic ecōra nec mu-

liers heredi extraneo. C. de p̄mule. do. l. & facit. C. & l. mantus. & de rei vxo. ac. l. s. cum autē.

Uia tale bñficiū. a lege in animata cōcessum. idem

in cōcesso a lege anumata nisi aliud sit actū. vt. l. de

reg. iur. l. neratiū. puta a principe iuvente. vt. in auf. de

cōsili. l. fina. col. iii.

Con Extinguitur. sic & pactū dīcī personale quādoq; &

quādoq; aliter. vt. s. de pactis. l. si tibi decem. & pactus. & l. idem. s. & cursus.

Hic. si cō. procuratore. subaudi q̄b h̄rāis. vt. s. p̄t. & l.

ēt fideiūs. si nō p̄uenit. vt. s. mā. l. papinian. & l. b. dā.

infec. l. q̄ bona. & l. & C. de fideiūs. mu. l. y. l. s̄it arg. & s.

de his q̄ netā. ifamia. l. furti. & si q̄s alieno. l. i. his defen-

soriū secus q̄ nō p̄nt plus grauari q̄ dñs p̄ter q̄ in sa-

utendo. vt. s. de pecu. l. si minor. & q̄m. & l. sed & he. & de

fendere. & facit. s. pro socio. l. verū. & insi. de actio. & itē

si de dote. & s. de cōstituta pecunia. l. q̄d si mantus.

Liber. xiij.

a Negat. contra. C. de pac. l. pe. So. hic spāle. itē p̄tra
l. de reudi. l. si cōuenient. Sol. h̄ rōne p̄sona est p̄uilegiū
ibi fauore actiōis vel ūctus vt societatis. Itē qd ecōtra
fille q̄ insolidi erat cōuenēdus pacifac vt inquantū
facere posset dānetur. R̄. valet. vt. s. de pac. l. si q̄ cre-
dident. Itē qd si

soluto m̄rimonio
fiat hoc pactum?
R̄. nec sic tene-
tū fī. Jr. p. līsa. et
pro eo. s. de relig.
l. qd si nulla. sed s̄
vr arg. s. de pac.
do. l. lī. r. l. se. Itē
an et si iureti? R̄.
nec tunc valet. vt
s. de pac. l. iurisgē-
tū. s. generalit.

B Si iudicat.
B̄ subaudi ēt.
nā i tps lī. p̄cī.
inspicī fī. quos-
dā. arg. s. d. do-
iter vi. r. vpo. l. qd
aut. r. d. nego. ges.
l. līs. sicut i sub-
audī. s. de pe. he-
redi. l. s. a. p̄c. s. d
tpe. sed nō plz. h̄.
nisi dolo defūset
possidere. vt. l. e. l.
etia. s. i. r. facit. s.
pro soc. l. verum.
s. tempus.

c Hereditate extra-
ne. vi. s. e. l. ma-
ritum.

d Cpecuniaria.
qd el tū res amo-
ta desūt eē. qd tūc
cōdūt estimatio.
vt. s. de cōdi. fur.
l. in re. nō autē ob-
res vt dātū. s. l.
duo. s. ob res
Azo. r. sic non ob.
C. de rei vpo. acf.

l. i. s. taceat. q̄ ibi erat species. v̄l hoc corrigitur. v̄l hoc
in herede. prima placet.

e Obligat. ipo ure facta cōpensationē ab hose. nō el
fit a iure nisi in maleficiō vel negligētū. vt. s. de cōpē. l.
si qd. r. l. qd labeo. r. l. si ambo. r. no. in summa de cōpen-
f. Dōcum. repete ob.

heres g. Nō h̄. s. heres cōpensationē. nā aut vir p̄ hoc eam
coverti. non reicit. r. nō l̄ heredi hoc extatāre. vt. ar. C. de reuo.
onē mo. do. l. si. in fī. aut reicit qd potuit ure antiq; r. sic lucratur
rum nō dōte in totū citra cōpensationē. h̄ hodie nō p̄t reici. nec
h̄ i vpo dos p̄ hoc lucrifieri. vt. C. d̄r vpo. ac. l. i. s. taceat. r. d. re-
re defū. h̄. **Socero**. scilicet patrī viri. (pu. l. si. s. fi.
cit.)

Uxor Q̄ uia parētis. s. naturalis. r. est ratio. q̄ cū vpo vna
vna ca. q̄ esse videt. sed nō est. q̄ qui nascunt patris. c. in lī. de
ro est cū legi. ag. tu. s. at qui per. vere tñ vpo tua in fī. r. vni pa-
manito. tris est potestate. vt. C. de cōdi. inser. l. si vpo.

k Socer. s. pater viri qui non minis nūrui s̄ filio in
pluribus haber necesse prouidere. Azo. vt. s. famili. her-
cis. l. si filia. s. si filius. ut. s. s.

A X diuerso si socer. s. pater mulieris.

E m. Hoc iustū esse. hic nerati s̄bi p̄dicit. vt. l. s. re
iudi. l. sicut. in fī.
sed h̄. Mante ma-
trum oab̄t eo so-
luto. r. subiūt in
l. seq. s. r. eo solua
to subdisliguit. r.
s. de iure do. l. pe-
agit autē vir eo so-
luto r. lucre dos-
tē ex pacto. vt. C.
s. dos. s. matri.
l. i. extraneo autē
honor nō habef.
vt. s. de iure do. l.
penulti.

n Ex. pmissio
ne. mariti vel alte-
rius fī. h. immo-
sua. r. h̄. exceptio-
nē r. dānetur in-
quanti facere po-
test. vt. l. s. re iudi.
l. non tm. in fī.

o Cōfuerit. in alti-
qua negotiatio. r.
vt. l. de re iudi. l.
sum. r. l. nō tm. nā
r. hec e. socia diui-
ner huane dom.
vt. C. de cr. expi.
here. l. aduersus.
r. s. d. n. nup. l. i.

p Civili. r. na-
turali. vt. s. d. pac.
l. i. s. adeo.

q Insolidum.
nō cōfissio errore i
fīsia. alioq̄ ipo u-
re nulla est. vt. C.
q̄. puo. nō est ne-
ces. l. i. j. r. d. de re iu-
di. l. p̄es. r. l. cum

prolati. Itē no. hic speciale. exceptionē post Excep-
tē sententiā. qd dic vt no. s. ad macedo. l. rametsi.

r Doli. q̄ est odioſa. vñ si soluſet nō repeteret. sec̄ si post sen-
ſoluerit an iniam. q̄ r. tūc r. Excep. fauorabili soluit. r. sic tentiam
repent. vt. s. de cōdi. indebi. l. qui exceptionē. l.

s Tā filios. idē dīc p̄t r. si sint nati ex alio m̄rimonio tur.

t Et est spāle in his. vt. s. c. l. mariti. idē in p̄uilegio
cōpetētā in p̄sonalī q̄ in hypothēca. vt. filii. mulieris
debet nō cōfīeo heredi. vt. C. c. p̄o. in pig. ha. l. si. s. Excep.
r. C. de p̄u. do. l. i. sicut r. in ecclātūa emp̄iteosi. vt. in
aut. d. no alie. s. ēphiteosi. col. i. sic r. in feudis. vt. l. s. lī.
feu. t. d. succēs. feu. c. i. sic r. j. ad treb. l. ex fecō. s. s. r. s. qd
cū eo. l. s. r. s. h̄. soli. r. j. d. ope. lib. l. vt iuris iurandi. s. s. r. l.

u Culpā. sed r. culpā leue enā r. diligētā. (s. opari.
quā in red. suis adhibet. vt. s. de iure do. l. in red. hug.
enā si cōuenient in p̄rariū. vt. s. de pac. do. l. p̄ponius.

v Preser. in dotalibus.

Soluto matrimonio.

fo. vii.

a Cum tñ queris. vt ob hoc fiat minoris 2dñatio.
b Dolus. circa res suas nō dico dotales.
c Culpa. vt ei noceat quomin' illa exceptionē hēat.
d est ad hoc. s. de peti. here. l. si quid possessor. s. sicut
asit. r ad le. aquil. l. legio. r. C. mā. l. in re. l. arg. s. tra. s. s.
edi. edic. l. ediles.

s pedius. r. l. cuz
aut. s. fi. r. s. detri-
bu. l. illud. s. sed si
mercé. s. hoc est. p
Itē arg. s. tra. s. de
his q̄ sunt sui vel
alio. iur. l. s. fi.

d Quanq̄. in
proprijs.

e Quemlibet
aliū. q̄n ergo cui
fit dolus; sic. s. qui-
bus excau. in pos-
eatur. l. fulcinius
s. q̄ si aduersus.
r. illud. r. l. vt in
pos. le. l. is cui s.
dolus. r. l. vi bo. ra-
pto. l. q̄. s. holes. r
ad leg. cor. de fal.
l. filius. s. fi. s. arg.
cōtra. l. de his que
in fraudē cre. l. ait
prior. l. illud.

f Offilius. hic
circa dotales.

g Soluēdo eēt.
quia credebat alis
esse soluēdo. r. non
erat.

h Factuz esset
in suis.

i Ceterum. in
dotalibus.

k Mulieri. l. fu-
re. r. damnū dantē
estērū generale in
obus qui ideo te-
nent. q̄ h̄t actionē
nē. r. s. de pecu. l.

q̄ debet. Itē cum
actio. l. aquil. det
hero. r. s. ad. leg.
sq̄. l. i. mela. s. le-
gis. apget hic ma-
ritum cui daf esse
domini rei dota-
lis. r. facit. C. de iu-
re do. l. de his. Itē
no. ex predictis q̄
vbi in suis tñ co-
mutif dolus debet cōmitti cōtra vroē. vbi in dotalibus
non oportet cōmitti proprijs; sed sufficit qualiter cōs
sit factus non soluendo vir.

l. mulier. i. iudicij. hoc cō erat. sui iuris. vñ in p̄tate
patria s̄. sensu reuersa est. als. r. tra. C. de nup.
l. si vt. p̄ponit. Itē hoc cō dos soli ei restituēda erat v̄cī
r. petri. secus si alij extraneo. vt. s. de iure do. l. stipulatio

de dote. r. l. in insulā. s. fi. Itē si reuersa est incōtinē-
ti intelligit idē matrimonij. si ex interuallo duo. arg. s.
de ritu nup. l. plerūg. r. l. de reg. iur. l. quicqd. Itē bene
cōcordat. s. de iure do. l. si mulier. r. l. diuus seuerus. r. l.
post diuotiu. l. r. s. t. q̄. l. fina.

Q uāuis. sol-
rimonio dōtert es alienū sol-
uat. aut predia idonea emat:
s. vt liberis ex alio viro egen-
tibus aut fratribus aut parēti-
bus p̄suleret: vel vt eos ex ho-
stib⁹ redimeret: q̄ iusta r. ho-
nesta cā est: nō videf male ac-
cipere. r. ideo recte ei soluī.
I. d. q̄ in filia familiā ob-
seruatur. **I**plianus.

S Ed r. si ideo⁹ marit⁹ ex
dote expēdit vt a latro-
nibus redimeret necessarias
mulieri psonas: vel vt mulier
ex vinculis vendicet de neces-
sarijs suis aliquę: reputaē el
id q̄ expēsum est: siue ps do-
tis lit p̄ ea pte: siue tota dos
sit expesa/actio doris euane-
scit. Et multomagis idē dicē-
dum e. s. si socer agat de dote:
debere rōnēm haberi eius q̄
in idīpm⁹ impēsuz est: siue ipē
maritus hoc fecerit: siue filie
vt faciat dederit. **I** Sed r. si
nō pater expiref sed post mor-
tē ei⁹ filii sola de dote ageret
idez erit dicendū. cū em doli
exceptio insit de dote actioni
vt i ceteris bonefidei iudicij
pot dici (vt r. celso videf) ielle
hunc sumptui actioni de dote
maxime⁹ si ex voluntate filie
factus sit.

I Si pater vel extrane⁹ dōs
dote stipulat sibi soli reddi in
vnū casum soluti matrimonij
cēsel in aliū casuz mulerti do-
nasse: ideo in illum casum so-
lius mulerti est actio. **Alerā.**

I dem.

Supra loquē
cū mulier expēdit
sibi solutā dōtem.
hic quādo vir.

R Parte. s. actio
doris euanescit.

S In ipsum. s.
socerum.

T Bone fidei.
nam r. hoc est bo-
ne fidei. vt. C. de
rei vro. actio. l. i.
s. sed nō ignora-
mus. ergo pmittit
iudica estimare ex
bonor equo qd dō
restitu. in quo r. il
lud. ḡnef. vt si qd
inuicem actorem
prestare op̄eo cō-
pēlate in reliquo
dānef reus. vt in-
st. de act. s. in bo-
nefidei. Itē quare
nō ipso iure libera-
tur. vt. s. l. proxi.
Rā. hic non soluit
mulieri vt ibi.

V Marime. idē
ergo r. si sine volū-
tate: si tñ ratū ha-
beat. q̄ ratihabī-
tio cōparat māda-
to r. retrotrahitur.
vt. C. ad macedo. l. fi. r. s. de nego. gest. l. si pupilli. s. itē
querit. r. si pot dici q̄ maxime supabūdat. sic. C. de ma-
testa. l. fi. s. fi. s. forte idē r. si nō habeat ratū: q̄. p̄ rato dō
haberi. vt. s. detru. r. ratio. distra. l. i. s. s. nō nullos. r. s. de
nego. gest. l. p̄poni⁹ scribit. Itē no. hic spālia. alter em
nō cōtingit liberatio. iūmo specie donationis obtinet so-
lutio. i. reddimo dōnis. vt. C. si dos cōstat. matri. l. i. q̄q̄s

Liber. xlvi.

tamen erigit duo stan. matri. vt no. s. eo. l. s. in prim.
Si cū dote extraneus l. sumat: tamē in r. diuer-

b sum est. sic. s. de pecu. l. liceit. s. si filius.

c Diuorum. s. tantum. Azo.

d **C** Mulier. in-

distinete mis̄i frau-

dē cōmittat. vt. s.

ti. l. si filia. in alte-

ro nullo mō si i tra-

ditio vel incōmē-

ti etēneus vel p̄f sit

stipulat. vt. s. e. l.

quoties. si ipo pa-

ctu. similes appo-

nati: siquidē ab ex-

neoides. vt. C. de

rei vro. act. s. acce-

dit. si ipo a p̄f ml

valer. vt. C. de iu-

do. l. auia. Azo. r. ē

rō. vt. ibi. Itē qd̄ h

dicitē vez: nisi ca-

sus omis̄us filio

si exp̄so. vt. s. de

zdi. ob. cām. l. si ex-

trane. q. est. s.

hec solu. nō pl. qz

uec ibi causus omis-

sua filio est exp̄s-

to. s. l. sol. vribi. Itē

pactu. q. pactu factu

in casu mortisva-

moris lep̄ ingressu

factu an hasteri: vt. C. de

valcar. epis. z cle. l. deo nobis. sec. si deportet. vt. s. de h. ob. l. lex

ea. s. p. h. sit ar. s. s. p. l. acto. s. publicatoe. z. s. de bo-

pos. s. t. b. l. i. in fi. Itē facit ad hāc. l. l. delib. t post. l. cō-

modissime. z. s. de do. iter vi. z. v. l. s. l. mors. z. s. de pac-

do. l. pact. i. quea. z. s. de solu. L. q. s. arg. z. C. de posith.

here. insti. l. fi. Itē op. q. re in casu omis̄o no est cōis̄is dōis

actio p̄f. t. filie. vt. s. e. l. i. j. s. i. z. de vslur. l. s. stipulat. in fi.

sue p̄ ante stipulationē numeret sue post. R. s. q. dicta

numeratio vel datio qd̄is facta sit videl fieri cā iplen-

de stipulationis. vt. s. de noua. l. c. i. em. Itē eligēdo vnu-

expressi vide alij renunciare. vt. ar. C. de peur. l. marit.

Allij dicunt in emācipata loqui qd̄ nō placet q. nil addes-

ret: cū a. l. h. s. esset pater extrane. qd̄ eē nō d. vt. s. de le. i.

l. s. q. Allij dicunt esse mulieri vna cū patre: sed in aliū ca-

sum soli patri & suis hereditibus. prima placet.

e Actionem. hoc dic vt. s. eo. l. u. i. n. fi. h.

f C. Voluntatē. que expressa erigit. vt. s. de pac. l. filius

sa. s. inuitus. liceit securus ecōtra. vt. s. eo. l. s. s. volūtate.

g S. tractam. a sponte soluente. sola enim non agit. vt.

s. eo. l. s. s. i.

h C. Colunmat. nō in r. pris. als. sec. vt. s. e. l. u. j. i. fi. h.

i Superest. pater ergo q. no habens quasi duo rei sti-

pulandi. q. tunc filie solui posset. vt. s. de pac. l. s. vnu.

Azo. s. an. aget adiuncta sibi psona filie. R. s. sic. vt. s. l. s. s.

s. sed vnu. vel ibi in pmissione: hic in solutiōe facta sim

quodā: s. an cogē pater iterū doare. ar. q. sic. C. de do.

pnis. l. fi. z. in aut. de equa. do. s. q. vo. col. viii. l. qd̄ s. s.

k Et extinſis causis. que sunt. s. eo. l. s. quis. z. l. seq. z.

de iure do. l. mutus. s. s. qd̄ si aimis̄ solutazinsta ex cā:

videt nō soluta. vt. ar. s. de in rē ver. l. qd̄ si seruit. s. s. z.

simutus. ecōtra q. sic. vt. s. de exerci. l. i. s. vñ querit offi-

lius. sed p̄mū verius. q. ex quo pditute est soluta

at hic erigit duo. s. nō pditute t. ex iusta causa.

l **A**ctio. q. qd̄ legitime ab initio faciū est. z. vt. C. de

adimi. tut. l. san-

cimus.

m **C** patre. p̄mo

z secūdo casu.

n **A**get. vt. C.

de revro. ac. vni-

ca. s. z. hoc exrei.

o **C** Mulier. vt

s. eo. l. s. i. in fi. z.

s. interini.

p **C** Manebit. l.

mo. xtra. s. man. l.

inter. s. abesse. So-

lu. hic fauore do-

nis. vñ decepta fu-

it hic dolo delegā-

ti: vt. ibi dicif. itē

opponti: qz videt

dari de dolo actio

fin. b. vt. C. d. trās

act. l. sub p̄textu

sed fauore er. dat

actio dōis qz per

penia. vñ suraria.

vt. C. de rei vro.

ac. s. cū ast. versi.

exactio aut. qd̄ nō

est in actio de do-

lo. vt. C. de dolo. l.

fi. sed cū sit extin-

cta ea quō intēdit. R. s. restitutio daſt ex clausula gñali. vt

s. ex qui. cau. ma. l. i. s. fi. vel die verius spāle est vt. nō ha-

beat. p. extincta. arg. s. s. l. i. z. facit. s. de mino. l. p̄t. s. pe-

z ad velle. l. quis. s. quoties. z. s. si quererit. Itē qd̄ si cō-

stā. matr. siat hymoi nouatio. R. s. tuc minus valet: qz nee

solu. p̄t. vt. C. si dos. s. tā. matr. l. i. z. qz nee nata ē actio

fin. quosdā: qd̄ alij no pl. vt. l. de manu. l. seru. dōtālē.

sed die vt. no. l. de bo. dan. l. sed si alia. in fi. z. facit. C. de

iur. z. fac. ignoran. l. fina.

q. Si pater. c. s. i. quis.

r **S**atisfactio. quā debuit subire. vt. s. eo. l. i. j. s. fi. z. de

peura. l. no solum. s. si de dote. b.

s **T**antū acceptit. est ergo rō: qz p̄sona zc. vt. s.

de pigno. act. l. solutu. s. tā. z. de reg. u. l. cr. quis p̄so-

na. qd̄ admittit si habuit vltra falciā. qd̄ tūz est dos. vt. l.

ad. l. fal. l. p̄t. s. fi. in fi. atēdē tñ de d. falciā habet qd̄.

vt. l. no. est z alia rō. fm. R. qz vbi alij non liquet pot̄

solutu. qz donare p̄fez est verisite. ne p̄statō duplicitē he-

redē velit onerare. vt. l. de lega. l. s. cu. p̄t. s. qd̄ dōtale. z. l. lu-

cug. z. l. ticia. s. qui inuita. z. ar. s. eo. l. no. soluz. in fi. z. l. fi.

pater. z. l. de do. p̄l. l. s. i. l. p̄t. z. l. s. o. l. dōtē. z. in aut. de

equa. do. s. q. vo. coll. vii. z. C. de rei ven. l. c. a. matr. z.

el. xtra. C. de rei vro. act. s. sciendī. Sol. hic pater volunt

ē. esse xtēntā altero. ibi no. velibz vir hic of legavit. Itē

nō erat ibi exrecta. Itē z. l. de le. i. l. hymoi. s. q. fū. So. fm

Io. hic p̄p̄legitāmē pris exrectū t. virilē ei portionez.

z. L. Lucro. p̄ma facie alio nō antēto. vt. C. cōia de le.

L. s. z. hec dispoſuimus. vel die attento cōmodo domini

Solutio matrimonio.

§. viii.

e sumptuaria. vt. i. de lega. iij. l. s. si rem.
f. dicitur licet. qd relegat. el. vt. s. de capi. dimi. l. amissione. s. qui deficiunt. vel damnatus ex c. que ignominia affecta; sic rome habitare non licet. vt. s. de his qui non infa. l. i. s. qui ignominie. in fi. r. i. de re muli. l. milites. s. nullorum.

b. Oportet. nisi pater p. nuncius vel pepulolus contradicat. vt. s. de p. cura. l. popo. s. fin. Azo. r. h. s. contra puto. nam ibi alienum nolite agebat cōncensus: hic suo agit filia. vnde r. p. curatore ordinare pot. vt. s. de p. cura. l. filius. s. h. s. puto. r. sic etiam est. i. p. s. nec ob. qz. sans. dat. qz. ecōtra pater agens sanctas si filia est absens ppter cōtionez actionis. vt. s. co. l. i. s. s. f. So autē tpe. sic cōtinuā. s. co. l. i. dictum est qz. si lia d. patri agenti de dote cōsentire: hic dicit quo tpe ac. fin quosdā. h. d. Si filia. i. qz voluntatis filie debet intercūire. e. Mutauerit. penite. r. arg. qz. pot. pe. nitere ante lit. cō. lit. p. test. sic r. s. de rei licet. yen. l. is qui se. et deundem. om. iu. di. l. si quenerit. r. i. de verbo. ob. l. si quis stipulatus. et hec est ratio qz ad hoc videt res integras et re integras reuocat mādatu. vt. i. man. s. re. etc. r. s. de p. u. l. ante lit. r. arg. in aut. de litig. s. si. bo apud iudicē iniūsi col. viii. r. i. iudi. sol. l. si ante. nec oblati ar. atraria signata. l. de opio. lega. l. apud ausidū. r. de lega. l. l. h. mō. s. si nichil. qz licet hic mutet voluntate non sit cōcito viri de. tenor in aliquo ne aliquo dābi ideo s. mut. h. s. b. scus est ut ibi no. h. hec enim voluntas non est illucita ut ibi. s. nec obligatoria als secus. vt. C. de acti. r. obit. l. sicut. Ic. m. qz hic dicit accipe et si causam mutatē voluntatis habuit. vt. j. eo. l. dōtem.

f. Pater. ex primo cōsensu.

g. Si tam. i. valde.

h. Filie. querela patris. p. dote non admissa. s. eius cu

ratori agēti copia non denegata: vel in subsidū filie actio non seruata. vt. i. ea. l. s. si soluto. r. de tuto. r. cu. da. ab h. s. l. his. s. nec dubiū est. Azo. alij dicunt dōti sequestrādā: vt argu. i. ea. l. s. si vero.

i. Cogat. nec reprobat que scit agi a patre. r. no. qz in- tere dare qz ei actionē.

C. Furiosus non pot. cōludem repudiate nec ipse pot. ex hac causa repudiarī nisi furor sit i tolerabilis. h. d. Bar.

C. Ante lit. cōtestatā pot. filia mutare voluntatē: ne ex cā qnqz datur actio filie et patri denegat vel ecōtra. Bar.

C. Eo autē tpe. cōsentire filia ppter opz qz lis cōtestat: fin hoc si filia dicat se ppter p. sentire et ante lit. p. testationē mutauere vel voluntatē vel etiam emācipata sit: frustra p. f. ager. Nec nō illud qz pbam. qz labeo. p. bat nō nunc qz patri denegādā actionē: si tā turpis persona patris sit ut verendū sit ne acce p. dote p. sumat. Ideoqz offi ciū iudicis interponēdū est quatenus et filie et patri cōpē tēter. s. si latitett filiae tali ppter p. sentire cogat: puto dari quidē patri actionē i. cā cognita. qd emā si filia vere cōdē p. absentia patri p. tradicat cur nō dicam? ppter nō esse dāndā actionem. Qz si is p. sit cui oimodo p. sentire filiam decet hoc est vite p. bate: filia leuis mulier vel admodū iuvenis vel numia circa maritū nō merent: dicendū est poti' patria: qfescere pretore oportet. r. s. et de p. u. l. ante lit. r. arg. in aut. de litig. s. si. bo apud iudicē iniūsi col. viii. r. i. iudi. sol. l. si ante. nec oblati ar. atraria signata. l. de opio. lega. l. apud ausidū. r. de lega. l. l. h. mō. s. si nichil. qz licet hic mutet voluntate non sit cōcito viri de. tenor in aliquo ne aliquo dābi ideo s. mut. h. s. b. scus est ut ibi no. h. hec enim voluntas non est illucita ut ibi. s. nec obligatoria als secus. vt. C. de acti. r. obit. l. sicut. Ic. m. qz hic dicit accipe et si causam mutatē voluntatis habuit. vt. j. eo. l. dōtem.

r. Scientia i. hoc sciat.

s. C. Culpa. amittit ergo vir donationē ut vir pot. dote. vt. C. de duor. l. consensu. s. hoc nisi. r. s. viru etiā. Azo.

t. C. fortuna. vel. p. spens. vt. C. de nup. l. fi. sed arg. s. C. de dona. inter virū et viro. l. res. r. faci. s. de his qz sunt sūr. vel alie. iur. l. patre.

v. C. p. t. cipem. qz ynum corpus et yna anima sunt. h. ad qz. s. de ritu nup. l. t.

x. C. Propter seuitia furoris. sub. vult dirimere. accur.

y. C. Licencia. sic. C. de cur. furio. l. iij. sed hodie hec cā non numeratur inter ceteras. et sic esset damnum. C. de repul. l. consensu.

nuit hic cā cogē- dam vel datis p. gnouibus. vel for- te satis est si nō cō tradicat. vt. s. co. l. s. s. fina.

k. C. Per absen- tiā. nō hoc ipso qz est absens: scz vt sola absentia p. tra dictionē inducat. tuncem pater sa- tis dādo ageret. vt s. co. l. i. s. s. h. ex pressim contradic- cit qz est absens. nā si esset presens timēs verbora for- te nō tradiceret. Azo. alij dicunt qz p. solā absentia ri debat: tradicere.

l. C. Juventis. i. numiū credula. vt dicunt. Azo.

m. C. Numia. i. ni- mis diligū man- tuz qui nō meruit diligū tñ. Azo. idē et si mereret. et sic subaudi maxime. sed alij p. tra. arg. l. de dona. l. filiū fa- milias. s. i. r. C. de sacrofan. ec. l. iube- mus. s. i.

n. C. Si maritus. mutere. ad repu- diandum.

o. C. Nō posse. s.

de dīor. l. iulian.

p. C. Qui tñ. sciz

furo.

q. C. Ferend. est. furios.

nā nō p. scit lapi. est qz la-

des nec aliqd ma- pides i. qz

l. facit statū. secl. cit.

Liber xxiiii.

- a **Cognati.** nolatiui casus: non genitiui. b. **S**cōm quātitatē maxime subau. alioquin si nula dos est nō tenetur maritus alimenta prestare uxori. h. qd̄ est falsum.
argu. s. de reli. et sumpt. fu. l. qd̄ si nulla. Ite viri ure canonico excommunicaretur.
c **D**allspare. s. maritum.
d **S**equestrari. pōt hic notari casus in qd̄ dos repetit: statim maritū no. vt ibi dix.
Dotis pī. Itē dic spāle seqstrā de sequestrāde. tio qd̄ nā regulariter p̄mittit. hibet. vi. C. de p̄. h. seque. pe. li. et alia similia no. vt ibi dix.
e **F**amilia. als filia.
f **Q**uānis iste ver. respicit qd̄ dicit. s. s. si manit. in pī.
g **P**atrē. vt et s. de duor. l. lūlia nūs.
h **F**uriosus sit sec. qd̄ pat sapit et filia fuerit furiosa. tunc em̄ repeat pat: nec cauet filia ratā habituā. lz caueat ea ab sente. vt. s. eo. l. i. s. h. i. Bzo. et facit. l. de inuir. l. sed si vnu. s. filio. vide s. eo. l. i. s. fi.
i **A**b hostib⁹. fa. s. de ritu nup. l. si filius.
k **T**rāsgredia mur. dixit quibus competat actio dote: nunc contra quos.
l **E**xvolvitate mariti. qd̄ nichil terest michi: vt alij soluat voluntate mea. vt z. s. de iure do. Letiam si alij. z. C. de sol. l. nichil. z. b. pig. ac. l. solutū. s. solutā. fallit. j. o. solu. l. fū gittiu. Itē videoz gerere qd̄ g. alij
Maritus cogitur uxori fū riosam alimentare et alia necessaria impendere: z si dote dissipat dos sequestrabis. Bar.
Si autē in seculissimo furore muliere p̄stituta dirimere maritus quidē in matrimonii calliditate nō vult: spernit autē infelicitatē uxoris: z nō ad eā fletitur: nullāq; ei cōpetentē curā inferre manifestissimū est: sed abutit dote: tunc licetiam habeat vel curatoz furose vel cognati adire iudicē cōpetentē: quatenus necessitas imponeatur marito omnē talē multe ri sustentationē sufferere: et alimēta prestare: et medicinae ei succurrere: et nichil pretermittere qd̄ maritos uxori afferre decet fin doris quātitatem.
Si vero dote ita dissipare manifestū est vt nō hoīem fru gi: oportet dote tūc sequestrari: quatenus ex ea mulier cōpetens habeat solaciū vna cū sua familia pactis videlz dotalibus que iter eos ab initio nuptiarū inita fuerit in suo statu durātib⁹: z alteri expectātibus sanitati et morti: euētū.
Pater pōt agere pro se et pro filia furiosa z pro ea repudū mittere. h. d. Barro.
Item pater furioso utiliter intendere subi filieve sue reddi dote potest. qd̄ quis enim furiosa nuncium mittere nō possit: patrē eius tñ posse certū est.
Patre furē eius curator vel filia de dote agit: idem in patre capto. Barto.
Si soluto matrimonio pater furiosus sit: curator eius voluntate filie dote petere poterit: aut si curatoris copia nō sit agere filie p̄mittendū erit: caueriq; optebit de rato. Idē dicendum est z si ab hostib⁹ capt⁹ sit pater puelle: danda gero. vt z. s. de admīni. tuto. l. ita autem s. gestisse. fallit. C. de thesau. l. i. libro. x. versi. in alienis. et. s. de vi et vi armis. l. cum fundum s. questum.
Juri eius. l. potestati. puta silio. vel seruo.
m **C**ontra s. Juri eius. l. potestati. puta silio. vel seruo.
n **C**ontra s. Marit⁹. supradicta h̄bit locū qd̄ marit⁹ erat sui iuris: nūc qd̄ erat in p̄tate patris.
o **C**ontra s. Socero. i. patri. tri. viri.
p **C**ontra s. Absolute. distingue thā an p̄tē platōe ei⁹ volēs tñ illū sibi obligare dederit: vt s. solū maritū vel vitruis vt sic vel vteroz vt alter tñ teneatur: vt alij subdit. distinguere solemus. vt. s. de neg. gest. l. si pupilli. s. i.
q **C**ontra s. Sufficit. imo qd̄ non sufficit. puta si res dotas les extāt vel p̄ in eis dolū cōnūst. vt. s. de pec. l. bo ne fidei. Itē si nō ē soluta dos qd̄ furit. pmissa a muliere qd̄ a tota obli-gatiōe dz eā libe-rare socer. vt eo. ti. l. depositi. s. i.
r **C**ontra s. Dānandi. s. patrem.
s **C**ontra s. Socero. i. suo nomie tñ non alieno.
t **C**ontra s. Extiterit he- res. hic aut qd̄ sit heres actor. p̄bat vt. C. s. vt se ab herre abflit. l. i. z. b. u. re delibe. l. i.
v **C**ontra s. Seru. eēt. qd̄ difficile pōt naci liber hō a suo z. Liber vt. s. de p̄hē. emp. hō a seris l. qd̄. et facit. s. de uo diffi-pac. l. in pñonā. s. cultus qui pecuniā.
x **C**ontra s. Quasi pñule gisi. bñ dicit qd̄: qd̄ nullū mrcenū est vere: s. z. tubernū vt in aut. de nup. s. si hō decrevis ē. z. s. si hō ab lutio. z. s. hoc aut. z. s. si vero ipse. col. u. s.

a Actionem nam dabitur conductio ob causam de pecunio. vt. s. de condi. cau. da. l. i. q. actio de dote dari non poterit cum non sit dote que non potest esse sine matrimonio: sed matrimonium sic sine dote. vt. C. de do. ante nup. l. fi. in p. et ita habebit priuilegiis inter personales actiones: sed etiam tacitae hypothecae

dicatae eam habere

etiam priuilegias.

vno. l. de priuile.

credi. l. ij. in fi. h.

et facit. s. de iure

do. l. si sposa. r. C.

eo. si ignorans.

b Mulier. vt. r.

s. de pecu. l. ex fa-

cto. h.

c Date sunt. i.

existunt: vt. si ter-

tium adiacens. sic

ponit. l. de lega. i.

l. cum res. ij. r. n. et

si hoc pluta da-

te sunt.

d Comparate

sunt. i. existunt ut

m. diu. et facit ad

hoc. s. de dona. in-

ter. v. r. vro. l. vxo.

marito. et de iure

do. l. res. r. l. de ad-

muni. t. l. circa.

e Quasi et he-

re. et vere sunt do-

tales. vt. s. de iur.

do. l. ita. sed hoc non admittit: q. illud est cu tenet matrimo-

nium: et ita est dote: hic non. et ideo dicit quasi. vt. s. dicit

quasi priuile.

Item secus vbi matrimonium esset verum:

quia tunc etiam in his rebus que non extarent preferit

ceteris. h. vt. C. qui po. in pigno. habe. l. fi.

E T si quid impensum est. a seruo vel dho ad perpe-

tuam utilitatem rei non fructus gratia tm. alioquin

contra. vt. s. eo. l. diuinit. s. impendia.

g Seruabit. quasi loco pignoris. si. r. l. de acq. pos. l.

si de rem. in fi. aliud autem est in vera dote que ob ea cau-

sam non differt solui. vt. C. de rei vro. ac. s. sed nec ob

impensas. r. l. de dote ple. l. dote. no ast. das q. hic corri-

gatur. Ite nec dicitur hic q. fiat cōpenatio que de qua-

titate ad speciem locum non habet. vt. s. de pigno. actio.

l. si conuenient. in p. un.

S I constat matrimonio. vnde. i. a quo tempore.

k Mariti. qd in socero si ipse vergat ad inopiam et rece-

perit dote: hic quidem vel aliud non expunitur: nisi de mari-

to vergere ad inopiam: et aliis ghaliter. p. fibel agi cōstante

matrimonio. vt. C. de p. scrip. xxx. anno. l. c. notissimi. s. il-

lud. puto tamen idem in socero qd in marito seruari: q. eas-

de ratio estatis interuenit. s. vt mulieri cōsulatur. vt. C.

ad le. fal. l. fi. Ite qd si maritus et socer tenent: et alter tm ad

inopiam vergat: R. s. m. has. ll. no posse agi statim in matrimo-

nio: q. virtus vel alterius bona sufficit. et iō non agit

vt. h. sed hodie agit q. negari non potest cepisse male gen-

res. p. dote astricta. Ite qd si no mulier: sed patetius velit

agere. R. idem cu r. ipse teneat ea denou daret. vt. C. de

rei vro. ac. l. i. r. in auf. sed quis. Ite qd si exneus dedit

p. muliere: et sibi pactus: videtur pactus in casu so-
luti matrimonij tm. vt. s. de iure do. l. pol. diuinit. Ite iaz
non est vñ aleretur ipsa i vir i filii: qd est q. ei reddit.
vt. C. de iure do. l. vbi. in fi. petet ergo mulier q. in hunc
casum no sit pac. vt. C. de rei vro. ac. s. accedit. Ite nec
est hic casus red-
dende dote oino
cu adhuc seruas
onerib. m. r. monij
Ite qd si alius re-
cipit dote: et se obli-
ganit q. fieri pot.
vt. C. de do. cau. l.
fi. R. idem q. ea-
dem equitas.

l. C. non suffice-
re. vt. creditorib. et
mulieri satisfiat:
satisfieri tm mulie-
ri pot: alia si demu-
cu nil haberet d. z
agi: nullus esset le-
gis cōsilium. et sic
non ob. C. de iure
do. l. vbi. vbi plea-
ne poterat sanctifi-
cari. hodie fo mor-
cum incipit male
vni. vt. l. aut. de eq-
uita. do. s. illib. col.
v. Ite die facili-
tates. i. bona. sic
s. de iure do. l. si-
ue ghalis. vt tamē

cum temperamento: quasi facilitas. vt inli. de act. s. ite
si de dote. et addit q. no. C. de iure do. l. vbi.
m. Agat. pro dote quam socer recepit: et dic casum q. mulier dedit dote socero: qui postea constante matrimo-
nio obiit filio exheredato: alios hereditibus institutis:
ante tamen q. adiret hereditas solutu est matrimonii.
queritur an mulier possit agere pro heredes socii pro
dote: z. dic q. no. sed demu adita hereditate incipit age-
re posse me: ergo contra ea currit prescriptio. vt. C. de p.
scrip. xxx. an. l. cum notissimi. s. illud. z. de an. excep. l. i. in
fi. contra maritum autem non potest agere: q. no fuit ei dote da-
ta: nec successit ei cui fuit data l. adhuc cōstante in matrimo-
nio possit filius ea petere ac. fami. her. directa: si est he-
redes cu alios: alia vtili. vt. l. de dote ple. l. i. j. s. i. tm. hic dote.
sunt enim quedam que filios sequuntur mortuo p. etiā
si heredes non sint. vt. s. fami. her. l. si marit. z. l. si filia.
s. i. fed. R. dicit hunc s. loqui cu adhuc cōstabat matrimo-
niali et propter inopiam mariti volebat mulier dote re-
petere. quod non placet: q. aut mantus receperat dote:
z. tunc quare dicere aliud de adita hereditate. aut socer:
et tunc ppter inopiam mariti nec plus nec minus. q. au-
te nascit actio de dote hic no dicitur. sed dixi. l. de bo. v. d.
l. v. in fi. z. facit. l. de dote plega. l. i. j. s. contrariu. z. s. ide
iulian. z. pleni. C. de iure do. l. in rebus. s. ois autē. Ac.
n. De solutiōe facienda in solidit. si ad meliorē fortu-
nā peruenire. vt. C. de rei vro. ac. l. vnic. s. cu autē. in
fi. s. m. quodam. quod no placet. q. huius casu no potest ut-
ter adaptari. quia ibi non est certū tēpus: et quia com-
modum medi tempus tunc estimari non potest. dic er-
go de solutiōe facienda annua buna triuia die. vel dic

Liber xxiiii.

hodie infra annūm rebus mobilibus. vt. C. de rei vxo. actio. l.i. h. exacio. sic dices tps certū statutū a lege. vel dic pacto ihenū. vt. s. de pac. do. l. de die. r. l. attulicimus. et hec est ratio qd saufdei: qd iudicisi est bonefidei: vt isti de actio. h. fuerat. z. C. de rei vxo. actio. l.i. h. sed et si non ignoramus. et sic

prestada: vt. s. de iudi. l. in omnib. Item contra hoc C. ne fideius. do. den. l.i. c. l. i. sed hic solu. matri. ab constante.

a. **M**ela ait. qd infra corrigit sim R. per illud: qd qd e. sed hoc falsum est oino: quia sic no punitur consumaciu cū vtrobius fieret deducio. qd est falsum vt. s. colla. bono. l.i. h. si cū duob.

b. **A**bsoluat. ab obliteratione u. duci.

c. **C**ōdemnet. quando. s. f. ansa re non potest.

d. **U**statum. i. in vnu habetur. vt. s. de vnu. p. l. i. et tunc magis ponatur cōparatiue no electiue: qd frequentius contingit satisfactione ex inopia non prestari: qd ex malitia ea dene gari. et ideo dicit magis. l.

e. **N**ec ferenda. quia non tm gratia mulieris: sed etiā vir est introductū. s. vt representet pecunia: et fiat deducio presente et volente marito. pro quo est. l. de lega. q. si ita reluct. h. pegasus. et de vbo. obli. eum q. kalendis. h. quotiens. Uel dic venus hic loqu cū erat lata sententia contra maritū: facta deductio volente muliere. no ergo pot mutare voluntate: vt hic. r. s. eo. l. si cū dote. h. eo te pote. r. l. de vbo. obli. s. quis ita stipulatus. patet ex predictis qd aut satisfatur aut differit solutio datis. aut non satisfatur cū possit: et cōdenatū statim insolidū. adh. non potest: et fit condonatio et deductio. in quo est ptra. s. māda. l. si tibi mandauer. o. h. r. n. Solu. speciale in dote. vel dic vti. Item facit. C. de preci. impera. offerē. l. vniuer sa. sed argu. contra. C. qui bo. cede. pos. l. si.

f. **S**iue mariti. quando est estimata: alio contra. vt. s. eo. l. elimate. r. s. de iure do. l. plenip. Itē quando sunt in quantitate. vt. s. de iure do. l. res. Item quando per pa cium. vt. s. de pac. do. l. pomponius.

g. **P**egium tempore. quod est aliud olim: aliud ho die. vt. s. proti. h.

h. **E**t. l. manu qui manumittet. imposuerat tamē

cis vt darent sibi certum quid omnia anno,

possit: tunc deducto cōmodo medi tps pđemnatio residui representat. h. si cū maritū sa tis dare possit nollet: i solidū eū cōdemnandū mela ait: mō ha bita rōne cōmodi tps: iudicis ligi officio conuenit: vt aut sa tis dare iterposita absoluat̄ maritū: aut habita rōne cōpe rationis eū cōdenat̄: qd qd e hodie magis vstatū est. nec ferēda est mulier si dicat magis se velle dilationē pati: qd in representatione deductionē. Siue autē mariti siue vxoris periculo dos fuerit: nichil omnius legitimo tempore debet soluere maritus.

Vir tenetur restituere quic quid h. vel habere sperat a liberto dotali nisi animo donā di vel cōpensandi sibi ymissu fuerit manumittere. h. d. bar.

Si vir voluntate mulieris seruos dotales manumiserit: siquidem donare ei mulier voluit: nec de operis libertatis cā impositis eis prestandis tenebitur. qd si negotium inter

magis. l.

Nec ferenda. quia non tm gratia mulieris: sed etiā vir est introductū. s. vt representet pecunia: et fiat deducio presente et volente marito. pro quo est. l. de lega. q. si ita reluct. h. pegasus. et de vbo. obli. eum q. kalendis. h. quotiens. Uel dic venus hic loqu cū erat lata sententia contra maritū: facta deductio volente muliere. no ergo pot mutare voluntate: vt hic. r. s. eo. l. si cū dote. h. eo te pote. r. l. de vbo. obli. s. quis ita stipulatus. patet ex predictis qd aut satisfatur aut differit solutio datis. aut non satisfatur cū possit: et fit condonatio et deductio. in quo est ptra. s. māda. l. si tibi mandauer. o. h. r. n. Solu. speciale in dote. vel dic vti. Item facit. C. de preci. impera. offerē. l. vniuer sa. sed argu. contra. C. qui bo. cede. pos. l. si.

Fiue mariti. quando est estimata: alio contra. vt. s. eo. l. elimate. r. s. de iure do. l. plenip. Itē quando sunt in quantitate. vt. s. de iure do. l. res. Item quando per pa cium. vt. s. de pac. do. l. pomponius.

Gegium tempore. quod est aliud olim: aliud ho die. vt. s. proti. h.

Het. l. manu qui manumittet. imposuerat tamē

cis vt darent sibi certum quid omnia anno,

i. **E**is. s. manumissio.

k. **T**enebitur. s. vir vxori. temuit enim donatio talis ca su. vt. s. eo. l. dotalē. cum tribus. ll. seq. r. s. de dca. ins ter vi. t. vxo. l. quod autem. h. fi. et duabus sequen.

l. **N**egotium. qd fuit pacta vxor cum viro vt redderet sibi vir qd fuerit psecut̄ a libertis. m. **T**enebitur. vir.

n. **C**aveat. C. de pac. l. si. contra Solu. ratione pre ambuli contract̄ hie pmittitur ea uen. nam manda to mulier. vir manumisit: volens vxori donare ius liberti. sic. h. d. ac. emp. l. si qd seru et facit. C. de ser. pig. da. ma. l.

o. **E**x obligati one. sc̄ta a liberti de certo qd dādo.

p. **F**uerit. ita qd eos deteriora erit medica tamē castigatio ei pmititur. qd fructuatio. vt. s. d. vnu. l. sed sicut. h. qm.

q. **C**onuenit. ab vxore soluto. matrimonio.

r. **N**aturalis. id est seruus. qd ex insitū nature pcedit.

s. **J**udicio. s. do tis.

t. **A**b eo. viro.

v. **E**xhibet. et omnē: vt. s. de iure do. l. in reb. nec em salua fide. r. c. vt. s. depositi. l. qd nerua. et facit insit. p. soc. in f. r. s. fami. hercif. l. heredes. h. non tm.

x. **C**ulpāda. non tm vt eo noie cōueniat. vt. s. e. letis. h. s. i. t. arg. s. nau. cau. sta. l. si. h. seruoy. qd tamē in suis coereat. qd dic vt. l. si. de his qd sunt sui vel alieni iur. h. fi.

Itē. qd in bono. l. diligēta exigit. suffici partas in suis et l. dotalib. h. in malo no tolerat partas. nā seuitia seuitia in suis tolerat. qd no fit in dotalib. h. hoc siu faciēdo. si in suis aut in negligēdo idē: si mō ē magna negligēna. nā qd uis tolerat in suis si negligēt. ultra naturā hois: nō sic dzeē in dota que no lib. vt. s. depositi. l. qd nerua. r. j. ad trebel. l. mulier. h. s. t. in dotas sicut. h. si leuis. vide t. tolerāda. et in dotalib. nec ob. s. e. libus. l. et. h. i. qd et in faciēdo pot loq. nec illa. l. in reb. qd et illa in faciēdo pot loq. p. quis distincōe est. s. de vnu. l. sicut.

h. de pteris. h. tum est vt ois leuis culpa veniat. vt. s. cō mo. l. si vt certo. h. nū vidēdi. et sicut ille. l. si filie. h.

y. **I**n alienus. in spe. et hoc subiectū hoc et cō. (mariti. s. c. l. diuorno. h. si fund. et sic no. p. senti tpe. specto vi ri sunt. vt. s. de iure do. l. qd uis. h. spe futuri sunt mulier. Z. faci. s. de act. emp. l. pe. r. C. de iure do. l. in rebus.

z. **P**erierit. i. perisse dicatur. alioquin frustra diceret.

virid est cantionem prestari. Azo.

a **C**ompensatione ad dote. **b** **P**ossit. vro. **c** **F**ieri. de dote tatu qdvi viro dyp hoc paci. d^z aut simplu estimationis rei cōmodate p codi. furti. Itē d^z duplū p actionē furti. nā l^z furtū factū sit duratē in rimo nō demū eo se luto sit hec cōpresa tio. et sic nō ob. C. re. amota. l*ij*. S^z h. dixit vire sim plū tm in cōpresa tione p. l*ll*. Itē an hodie habeat locū hīmōl cōpresa tatio. videt q nō fm Azo. p. l. C. de rei vro. ac. l. s. h. ta ceat. h. certe h. cas sus non est ibi.

d **N**ō phibuit. et sic p sequens pcessit. arg. C. ad vell. l. si sine. h. p si patiētā. r. s. de euc. l. quidā. **e** **T**ps. x. die rū. vt. s. d. s. p. l. pmf. vel trū dierū. vt. C. de ero. aduo. l. si. vel duog mēsum. vt. C. d. fidei. l. san cimus. r. l. pe. vel trū mēsum. vt. C. de edui. p. l. de opis. immo arbitrio iudicis ut hic dicit. r. t. d. iure deli. l. i. in si. ali. h. tuor mēsum. vt. s. d. iud. l. si. obito. l. **f** **P**reventi. vt lueniat si possit et restituat. vt. l*ll*. d. off. iudi. h. et si in rē. vel actiones ces dat. vt. s. de pecu.

Lqd debetur. et facit. C. de fur. l. si.

g **C**pro pte. puta. pteria. vi in. l*ll*. de vi. p. vi. l. ad h. **C**onstatā. in actiō dote. (le. l*ll*. de vi. p. l. si. l. **i** **Q**d si tota. qd accidit in. v. legibus. vt. l. de bo. d. l. qd legib. h. t. dicit vbi. l. facit. s. ad exhibe. l. tigni. h. si.

S filiofa. dos data sit i. l*ll*. p. l. de pecu. l. si. l. **h** **E**st quia. Azo. **i** **D**e pecu. qd. r. qd p. l. p. vi. vt. s. de pecu. l. depositi. h. i. no. s. co. l. si. cū dote. h. erā gre m. **C**factas. s. ager paf mādati. vel nego. (diamur. gelt. vt. C. de rei vro. actio. l. s. sed nec ob impensa s. **n** **V**el amotas. et semp die cōsumptas vt habeat locū qd sequitur de compensatione.

o **M**alum peculiū. quia iura in se continet. vt. s. de pecu. quā tuberonis. h. pe. r. si. r. l. peculiū nascit. sic et ecōtrato. vt. s. de iudi. l. si. fidei. cōsumptum. h. tractatū. h.

p **P**restandum. s. p. compensatione. sed hodie huius-

modi compensatio est probibita. vt. C. de rei vro. ac. s.

sed nec ob impensa. et facit. l. eo. l. si. filio.

q **E**t culpa. scilicet lata. vt no. s. eo. l. si. mora. fm Azo. et pro eo. s. de pig. ac. l. creditor. r. s. mā. l. si. peccato. h. si. sed in vtroq subau. et culpa. Itē. p. eo. s. de rei vēdi.

l. si. post. h. ibi non

donatas a filio vlamotas ab uxore res peculiares hoc ipso q̄ habet actionē pater ex pso na filii matus peculiū sit: r. sic totum est prestandum mulier qd est in peculio: qz adhuc sit qd uxori debeat.

CVaritus qui dote restituit tenerur cauere de dolo et culpa. r. ztra non restituentē iuratur in item. hoc dicit Bar.

CVaritū in reddenda dote de dolo malo et culpa cauere oportet. qz si dolo malo fecerit quominus restituere possit: dānandum euz quātū mulier in litē turauerit: qz in uitis nobis res nras alius retinere nō d^z.

CPost moram periculum rerum dotalium spectat ad virū. hoc dicit Bar.

CSi post diuortiū res dotalles deterriores facte sint: r. vir in reddenda dote moraz fece rit: omnimodo detrimentum ipse prestat.

CAli tenetur perseq seruos fugitios sine culpa suis expēs. hoc dicit Bar.

CSi qui dotalium seruoz in fuga erunt: cauere debebit maritus se eos viri boni arbitratu psecutur et restitutur.

ve. l. q. restituere. r. l. si. culpa. r. l. q. si. possessor.

CInuitis nobis. nisi ius habeat in re. vt. s. de supi. l. h. si. autē. vel ius tam causam retinendi. vt. s. cōmo. l. in rebus. h. q. alit. Azo. r. s. de acq. pos. l. si. quis rem. h. r. facit. l. a. h. l. si. cum. h. si. r. l. seq. r. C. de pac. l. si.

CRes nostras. ipse nonre. sic. s. co. l. diuortio. h. si. fundus. r. l. si. constante. h. si. maritus.

COmnimodo et si apud mulierē erant future detiōres. vt. s. de lega. l. si. res. h. si. Alij ita demū si non cōtagisset penes acto. arg. s. de pte. h. re. l. illud. in pte. et de rei vendi. l. item. si. h. si. et ad exhibi. l. de eo. h. si. possit. et depositi. l. si. plures. h. si. et de iure do. l. si. is qui. in pte. et quod me. causa. l. si. cum. exceptione. h. quod si homo. h.

CMaritus si culpa eius intermenerit. alioquin ztra. vt. s. de rei ven. l. si. a bone fidei. r. l. seq. et depositi. l. si. sine. Azo. et in illi. de diu. l. si. h. si. h.

Liber. xxiiii.

a **C**onsummata annū ex quo cepit esse dotalis. v.
b **C**auerit s. mulier s. m. v.
c **T**unus anni s. pum. eius enī anni omo incōmoda
dū sustinere vir. qz oēs fructus eius anni lucratur. vt. s.
eo. l. diuortio s. impendia.

d **C**preter. als
ppter. als. ppter.

Smel mo-
ra facta. im-
mo nō vide cum
omissa fuerit istā
tia debiti repete-
di. vt. s. de vsl. l.
i. h. i. h. dic q. facts
fuit: s. postea fin-
gil nō facta.

f **D**ecesserit.
sine dolo t. culpa
mariti. v.

g **N**on debe-
bit. ipso iure. vt. s.

de so. l. q. decez. s.

t sane. t. dicit ibi.

h **O**fferente.
oportuno loco et

ope: vt. l. de solu. l.

s. soluturus. idz

est s. alia modis

purget mora. pu-
ta q. sibi promisit

alo nouādi. vel ēt

nō alio nouādi re

ti presentē. vt. d.

l. qui decez. s. i. h.

z. s. de cōd. fur. l.

parui. v.

i **N**oluit. facit

s. de pericu. t. cō-

mo. rei vē. l. illud.

t. de cōst. pecu. l.

sed t. s. alia. t. s. de

verbo. obl. l. s. ita

q. s. scia. t. s. quo

rūlega. l. vlt. s. fi.

t. de ope. no. num.

l. pretor. s. s. alia

t. s. e. l. s. mora. qz

vltia mora nocet.

S3 post. mu-

liere agente

hoc quo ad partē

cōiunctā. vt. s. eo.

l. re iudicat. s. fi.

t. de re iudi. l. si-

cet. in prū. ps au-

tē agēs aut est ex

traneus heres: et

nō h. pūilegiūz.

vt. C. de prū. do.

l. aut de filijs. et

Etunc sic. vt. C. qui po. in pigno. ha. l. s. s. exceptis.

Acere videt. q. d. id cōputat in facultatib. vni. a. z. o.

m **C**ōsequi pōt. de iure t. de facto: alioquin est cōtra

s. de dolo. l. namis. A. z. o. t. facit. s. eo. l. s. filio. in prū.

n **S**ub cōditione. secus si pure. vt. s. de neg. gest. l. si
quis mandato. t. l. h. in fine. hoc tamen casu mulier cas
uet: vt. l. eo. l. cum mulier. alijs engunt hic cū condemnā

Quotiens. si ex continentī. tempore traditionis doc
tis: siue fiat tradi
tio dōtis tempora
re quo contrahī
tur matrimonium
sive post. vt. C. de
iure do. l. cuj afo
cero. si autem ante
tētic dic. vt. sublī
cit plane. t. Itēz
no. q. semper dī
ciū h. stipuleur: se
cū est si sine sti
pulatione pacificat
vt. C. de iure do.

l. a. uia. secus in ex
traneocibis. t. C. de
pac. cō. l. i. t. et
ratio vt in. l. a. uis
no. t. not. similia
vbi stipulatio te
net: t. non pactum
enam ex continē
ti: vt. s. de religio.

l. q. si loens. Ac.
p **C** Interposi
to. non ergo dici
tur incontinēti se
ri quicquid sit cō
stan. matri. super
dote. A. contradi
cebat per. l. q. ne
sogia. s. man. sed
expone vt ibi. t. di
xi. s. de pac. l. i. uis
gen. s. sed cuj nul
la. t. facit. s. si cer
tum petatur. l. le
cta. s. dicebam. et
de pac. do. l. cum
dos. t. l. ob res. s.
i. t. de iure dot. l.
postnuptias.

q **C** Stipulari.
nec enim dos nec
dōtis actio dici
tur mulieri queri
nisi solu. ma. cum
non sit matrimon
ium: s. pacificē
do non nocet filie

r **I**ps. l. dāti.
s **S**olu retur.
q. d. pactum valēt.
vt. s. de pac. do. l.
ob res. s. i. t. C. b

pac. quen. l. legem. t. C. de rei vro. ac. l. s. accedit.

t **C**ōpetere. cōt. t. mariti a muliere dicere possent is

debitum: vt. l. de solu. l. qui hōlem. s. si gener. l.

Upta. scōviro. t. fa. l. d. ad. tu. l. tutores q. pos. s. pe.

Morayl
tuma no
cer.

a Culpar viri multo fortius idem erit cum sine eius culpa
hoc acciderit: quod periculum spectat ad mulierem non ad virum.
vt. s. de iure do. l. si exneus. r. l. pmitendo. h. i. r. h. i. b.

b Promiserat nec ea pacem fuerat sibi reddit: unde mulier qui factio. vt. C. de rei vxo. ac. l. vniuersa. h. accedit. Bzo

c Decesserit. r.

Si non habet heredem.

vt. s. de casu. pes.

eu. l. Item idem si

dinorium factum est

fm. Bzo. vt. s. de

pec. l. depositui. h. i.

d Instituerit.

idem si ipsa promisso-

ri succedat. vt. s.

de iure do. l. pmit-

edo. h. i. Bzo.

e Curia. nec enim

pote quis obsecere

culpaz ex q. lucru

h. i. vt. s. o. iur. do.

Lei in fundo. h. i.

Bzo. et facit. s. de

euacio. l. setia fum-

dos.

f Si marito. d. a.

nato. casus

ablativi absoluvi.

g Aliqua. pu-

ta tercia. r. sic q. t.

ut lege iulia de vi-

puissa. vt. C. ad-

le. iul. de vi publi-

li. i. secus si certa

res. vt. s. o. fideli-

co. h. i. illud.

r. C. de sente. pas.

l. si debitor.

h Necesse h. i.

vt. C. c. l. i. ipse

autem maritudo dana-

tuo. Iea parte no-

tenet. vt. C. de fi-

detcom. l. i. r. facit

C. de bo. prof. l. si

vt. pponis. r. C. h

do. inter vi. r. vxo.

l. si res.

i Use. patre. s.

non petat gener.

k Egent. pat

foraeidem in filia.

vt. s. de iure do. l. si extraneus. Bzo.

l Non intelliguntur. vt. s. de pac. do. l. si.

m Agere ceperit. q. pactum fuit psonale. vt. s. de pac.

do. l. si pater. r. lob. res. h. i. r. matronum constabat ad-

buc. vel pactum fuerat datus lucrade ad alia centum que

non potuit petere a patre quibus promiserat. q. fecerat pa-

cum de non petendo ab eo tunc.

n Cita. s. alia centum que pater non tenebatur soluere.

o Si voluntate. q. si contra voluntatem datus: aut non

ageret. aut filie non pteiudicaret. vt. s. eo. l. i. h. i.

p C. Judicata. secundum in iudicio operari sciam cōdēnatiōne

vt. l. de ope. lib. l. q. liberum. h. sed si i. a. sed idem si sitim lis

confessata vel non certa. vt eo. ti. si operari iudicio. r. facit

C. de rei vxo. ac. h. sed hoc. sed arg. stra. s. qui. mo. pig.

vel hypo. sol. l. sicut. h. si debitori. Ita facit. l. de iur. l. i. si

q C. filie. quasi ipsa procuratorē dedisset. (vni. h. i. h. i.

r C. Sub conditione. potestatua. vel dic in defectu ei.

exheredita. als non

valeret. vt. l. de he

redi. inst. l. suis.

s C. Soluerint. l.

soluto matrimonio.

t C. Debebit. l. si

lius cui fuerit he

res. als non tenere

tur. vt. l. d. dot. ple.

l. i. h. per stran. s.

v C. pecunie. s. z

vroulam solute.

x C. habz. l. n. sic.

l. i. si extaret matri

moniu. et fa. her.

ageret et institu-

tionis conditio. pē

dete nondū fact

heres possit. vt. s.

fa. her. l. si marit.

r facit in eo. ti. l. si

filia. r de dote ple

ga. l. i. h. i. de ilia

nus. r. l. si pater. h.

si post. r. l. pe.

y C. Quo. i. in q

portio. vt. l. si figu

ra synodoche. Bzo

et no. q. fructu

vitimi anni debent

diuidi. vt. s. eo. l.

diuotio.

z C. De dote. l. si

ct non sit dos. sed

dotis accessio. sic

h. cōmo. l. si vt cer

to. h. vspadeo. itē

dic. vt. no. l. d. h. vbo.

obli. l. iulian. h. i.

a C. hoc. l. fructu.

b C. Ancillar. fe

cus in fetu pecor

q. vt. aliis fructu

diuidif. p. portio

annu. vt. C. de rei

vxo. ac. h. itaq. l. i. h. i. Ancille

partus ancille non part in

est in fructu. vt. s. de vslfru. l. fetu. ar. s. l. ad. l. sal. l. paul. fructus

C. Post diuotio. vel plante matrimonio (rhdit. h. i. h. i. non est.

vel ante. repleatione tñ mulieris. vt. s. de iure do. l. si ex

legato. r. l. si suo. r. s. de vslfru. l. sed r. si quid donetur.

Bzo. et facit. s. de rei vedi. l. ex diuerto. h. i.

b iij

Se C. possit. imo isolidu cu scds manit' sit creditor

mulieris. vt. l. de re iudi. Lnesenni'. circa pn. r de except.

do. l. pure. h. i. s. et de noua. l. dol. in pn. r de cōdi. ob

cau. l. si donatur. h. i. q. sunt. h. i. Gol. h. pmisit por vir sebo

q. hec. h. i. p. m. q. d. mulieri debeo. wi. ho. x. q. mulieri

debeo. vel q. ipa michi dedit in dote. ar. s. d. iureti. Lei

Liber. exilis.

qui si mulier. et de cōsti. pecul. iij. et insti. de leg. s. sed si vro. Quid autē si post hanc promissiōne fiat non solue dor. R̄. vt. s. de iure do. l. si extraneus.

Que dōt. tenebit. si alio donādi eis inter viuos fuitur q̄ non ait do-
nādi. vt. s. de iure
do. l. mulier. s. fi.
q̄ est s. nā mulier
gen⁹ auarissim⁹
auansili
est. vt. s. de dona
tervi. vro. l. si si
pulata. et ēt dībz
dīsum⁹ auar⁹. vt
s. de pba. l. cū de
ldebito. nū rō sā-
guinis v̄rēporis
aliud inducat. vt
s. de pba. l. pcuſ
et de dona. iter vi
vro. l. si su⁹cōis.
vel vicissim facie
donatiōnis. vt. s.
mā. l. si fo no re
munerādi. s. inde
papinian⁹. et alii
casib⁹ ibi no. et ita
locū h̄z actio man
datiōnū autē tene
ref man⁹. stipula
toub⁹. sed fieret l
ter eos cōpēlatio
Si vro. pbāt alio do
nādi factū in dus
bio psum⁹ causa
morti. vt. l. de leg.
iij. l. cum q̄ dece
dēs. s. nuptura. s
dote p̄le. l. scia. et
hoc etiā p̄t sic in
telligi. et iō posset
re uocari. vt. C. de
iure do. l. q.
b. C. spōnſaf
se. sic. s. de eucl.
scia. in p̄n. r. s. si
iij. r. b. fiduci. l.
si debitor. et. s. co. meuiā.

Ceteris. nū fieret inuētarū. vt. C. de iure deli. l. sci
mu⁹. s. et si p̄fata. r. in aut. de here. et falci. s. fo absunt.
col. i. sed in legato sec⁹ etiā iure veteri. vt. l. ad trebel. l. i.
s. sed si s. q. r. l. ad le. fal. in ratione. s. quod vuigott.
d C. Teneatur. dissimiliter tamen: quia ceteris tenetur
insolidum: his in quantum facere potest. vt. s. l. prop. et
l. eo. l. maritus. Azo.

Cecia esse dicit. implorando officiū iudicis. vt. l. de
libe. exhi. l. iij. s. hoc autē. Azo. nā ipsa erat in qua
si possiſſione existente sui iuriſ. s.
f Et dōt. s. aduenticiā. nā pfecticiā p̄t petere etiā
si filia effet emancipata. vt. s. de eucl. l. pat. et de iure do.
l. pfecticiā. s. fi. Pm quosdā. sed fm Azo. r. h. etiam in
pfecticiā optime legi potest.
s C. postulat. quā penit si filia etiā in potestate p̄ qua de
dit etiā nullo pacto appositio. securi⁹ vbi datur p̄o eman

cipata. vt. C. de rei vpo. aci. s. accedit. et. s. extra henni.

h. C. Denegandā. pumun probat eo ipso q̄ pbat legiti
mā. vt. insti. de pa. po. in p̄n. s. fm eo ipso q̄ nō h̄z cām h̄di
cendi. vt. l. eo. l. dōt. sed an ticia p̄t agere interum dū p̄
det iudiciū de ptāte. R̄. sic fm Azo. vt. l. de libe. cau. l. ot
dinata. et facit. C.
eo. l. filie. r. s. eo. l.
l. r. s. de ioffi. te
sta. l. de lofficio
so. nec ob. s. de p
ba. si filius. q̄ h̄c
erat ipso filio li
bertatis filia: vñ
p̄fincib⁹ necessi
tas pbādi. ibi nō proba
erat in pos. vel ei di omis
q̄ dicit nō ei q̄ ne incubit.
gat incubit omis dicenti
pbādi. h̄ dicebat
pater cā in p̄tāte
ibi fili⁹ dicebat se
liberū: quare pro
bat.

i. C. Esse. et illam
non consentire.

I liberta. v̄o
luntate. sec⁹
si eo inuito. vt. s.
titu. i. l. fi. h.

I patroni. cui
erat nupta. facit
s. t. i. l. pe. r. l. fi. r
de nt. nup. l. filio.
r. l. m̄rimoniū. et i
auf. de nup. s. dis
strahunt. col. iij.
et de sanc. epis. s.
s. fo. col. ix. Item
hodie nō sit diuor
tiū zensu: nū si cas
tutatis cōcupisē
na. hoc fecerit. r. c.
vt in auf. vt lice
ma. et autē s. q̄ ve
ro ex cōſentiu. col
la. viij.

S 3 maritus.
publicata. delicto mulieris: q̄d euénit. v. legibus. vt. l. de
l. Ne in permīcē. vt. r. C. de peni. l. san-
cimū. Itē q̄ nō plus q̄ mulier cui succedit habere dī.
vt. s. de v̄lur. s. ci quidā. s. fiscus. r. l. de regu. iur. l. in h̄s.
s. nō dī. r. facit. s. eo. l. si. s. tāte. s. fi. r. s. t. i. q. l. ad fiscu.

D Oem. filie. facit vel cōtradicēt. Azo. r. h. nec
enī videtur tradicere: cū nō habeat iustā cām h̄di. Conſer
cēd. si non videt fieri q̄d legitime nō fit. vt. l. de re iude
tit qui. Luij. s. cōdemnatū. argu. tra. l. de no. ope. iun. l. i. in p̄n. cām h̄d
et al. sit p̄o ratione voluntas. vt. C. de pac. cō. sup. do. l.
cēd. nō h̄c lege. r. l. ad trebel. l. q̄ poterat. hoc tamē in ratione habet.
cōmunionis et patrie potestatis. et est hoc optimū argu.
contra remittentes elecrombus. et facit. s. e. l. iij. r. l. si pa
ter. et. l. non solum. r. l. si cum dotem. s. eo autem tempo
re. r. s. de sponſa. l. sed ea que.

L Ucians. repudium. meruit ergo amittere dōtes. vt
C. de repu. l. consensu. Azo.

A Non consensisset tacite autē cōsentire nō videtur: l⁹ securis in filia. vt. s. de spon. l. sed ea que. r. l. filio. Item qd si expresse cōsensisset? Rn. videſ ei preudicari. vt ar. J. ad le. iul. de adul. si vno. h. si. sed vbi nō p̄fensit patrie cōfensus ei nō nocet l⁹ s̄ heres. qz. p̄fensus talis nō est: ex qd actio vel

exceptio. vel verus: etiā si cōsensil set filius nō noceſ ret: qz spōfalia tñ non matrimonii fuit cōtractū. lmo quod plus ē: nec spōfalia videntur p̄tracta cū non durent. vt. s. de in re ver. l. s. p. patre. h. versum. & sic non ob. l. de regu. iur. l. ex qua pſona. et C. de rei vē. l. cū a matre. qz sunt contra. hic & subau. maxime si nō conſensisset rē.

D Iro. quon- dā. nā infra loquitur de repu- diō. r. c. Accusantib⁹ id est obviciēntib⁹ in cuius cā. sic pos- nū in aſt. & ſanc. epif. h. si qd anteſ p pecunia. ibi acciſata rē. colla. it. puta in donati- one. ppter nupti- as qua vir repe- bat ab vno: & do- tis quā vno repe- tebat a viro. ſed vno ſeuebaſ. ppter delictū alteri⁹. puta mulier. ppter lenociniū viri et vir. ppter adulteriū vno- ri. qd quidē poſſet qibet eoz facere. vt. C. de repudijs l. ſenſu. nī obviētis eſſet in pari turpitudine. vel diuerſo criminis: vel euſdē in quo vno ſeuebaſ. vt. j. eo. l. cū mulier. criminali aſt accusatioſ inſtituta vnde poſſi- poſſet. nec em vñ⁹ alii accuſare. p̄hiber. nū ſi idē ppe- trasset lenociniū. tunc em mīnūdeus iudeo: nil catholica eſtego. vt. C. de heret. l. qm. h. interēſte.

d La lege. indefinite dicit lege. ſic r. s. de mino. l. au- xiliū. in fi. & in aſt. vt li. ma. & tūne. h. qd ita cōperiunt. Delicti. & **C** haria enī. No. delictū cū delicto cōpen- (col. viij. ad deli- fari. ſic. s. ne qd in lo. publi. l. h. idē ait. & b. dolo. l. ſi duo. crum ſi cū ſcindā. & ſi. qd vi aut clā. l. ſi vi tem. h. ſi ad ianuā. & ne- xpensa. qd cū qui in ius vo. l. h. & l. de adulter. l. ſi vno. in ſi. ſed ar- bo. gu. contra. ſ. cōmoda. l. rem michi. h. in exercitu.

D Ost dote datā. Talius. pater ex exterio filie voli- tate ſtipuiat⁹ eſt ſibi ſoli ſoli dote reddi facto diuortio ſub hac cōditione: ſi filia ſine liberis deceſſerit. extitit cō- diuortio diuortiū. Itē moris & liberorū defect⁹: nulla p̄f de- te repeatē obſtar exceptio: ſed ſi diuortiū tñ nō erit moris & liberorū defect⁹ exiſtat: patri ſine filia ager ob. excep- phiorū caueat rēratā filiam habituram vel cā cognita

omnino ſibi actio benegal. vt. s. eo. l. h. ſ. pe. & ſi. & l. ſi. cū dote. h. ſi latitet. vel dic ſebo diuortiū tñ fuſſe cōditio- nē appoſitā: & tunc pater ſi defuncta filia ſine liberis age- ret nō obſtar exceptio. qz ad ſolū patrē recidit actio. & hic ſubandū maxie. vt ſtatū dicā. Si ho filia viua agat pa- ter ob. exceptio in ſpecto tenore acti- onis ex ſtipulati- qz patri cū filia cō- pent. ſz qz paf po- ſtea ſibi ſoli cōſen- ſu filie eſt ſtipula- tuſ ſpmor ſebo ca- ſu replicat. vt. s. eo. l. quoties. h. ce- teri. A. 30. vel ter- tio dic qz volēte ſi- lia ſiur ſtipulatus ſimplicerit nō ſi- bi. quo caſu ſibi & filie videſ ſtipula- tuſ: vt peride ſit vt lex dicit cū nul- lo mō eſt ſtipula- tuſ. et ſic eſt cōis- actio viriſqz. ar. ſtra. l. de h. bo. ob. l. ſi ita ſtipulatus fuero. h. grifogo- nus. ibi ſeqns ſti- pul. & nō daſ repli- catio pri. & h. ſi hog- tres caſus. filievo- lūtate: determiſet hanc orōne ſtipu- lat⁹ eſt. vel quar- to filie voluntate: determiſet fecit di- uortio. et tunc nō daſ replicatio. vt quinto ſibū dan. q.

d. ad voluntate filie michi reddeſ. i. ſi ipſa tunc volet. ſi ergo viuit regrifit ei⁹ volūtas. alſi ſi nō cōſentiat repel- litur exceptio: ſed ea mortua ſine liberis nō eſt cui⁹ regi- tatur volūtas: ſed ſi liberi exiāt idē & nen requirat ali- cuius volūtas: ſi dos eſt. pfectioſ que ſeqtur me. alioqñ requirat volūtas liberoz. ſi ho ponas qz filia ſimpli- cē ſenſit me ſtipulatioi & ego nō appoſui alia pditione ni- ſi diuortiū: qre impediſer agere facto diuortio etiā inuita- g. ſ. ſtipulatus eſt. cōſentiente filia ſim tres (filia. p̄muſo caſus. vel nō cōſentiente filia ſim alios duos.

b. Ei cōditio. vna tñ. ſ. diuortiū. non aut volunt filia quando pater agit ſim omnes caſus.

i. ſ. ſim liberoz. maxime. nā idē ſi cū liberis: & dos eſt pfectioſ ſim vñūcaſum. Vel dic qz hic caſus fuit com- plexus in ſtipulone ſim puniti: ſic nō ſacit pro Bul. qd di- uit dote reddi patriaū ſi liberi exiāt. et. pco ſacit. C. ſo- lu. mati. l. dos. vbi de hoc no. ſed pro A. 30. ſacit. ſ. de pa- cit do. l. inter ſocerū. in prin. & h. i. & l. de lega. ii. l. vno re. h. testamēto. & de minori. l. i. h. ſed vtrum. in fi. h. & ſ. (eo. l. ſi ab hostibus.

S i pater. nō p̄indebiti. lmo indebiti: vt. ſ. loca. ſi qd ſim dū. h. impator. qz eſt cōtra. So. vt ibi. & ſacit. ſ. de iure do. l. quēadmodū. in fi. & de p̄di. inde. l. qz exceptio. h. ſi. b. iii

Liber. xxxiii.

In insulam deportato. ante diuortium: quod apparet ex littera se. b.
pertinet. q; pater. p mortuo habef. vt. i. de strata-
bu. l. i. s. fi. a. de bo. liber. l. necem. h. u. b.
c. Cōsentiente. maxime. nā i. idē ybi cōsentiente ea petiſ-
ser. vt. s. e. l. si ma-
rito. s. si volūtate.
v. d. nō petierat
cum effectu. i. nō
cregerat nā tunc
secus esset. s. facit
l. ad. l. fal. l. pater
filiā. u. pun. r. s.
eo. l. si cl. dote. s. si
parer. r. l. e. l. his
s. filia. r. l. si socer
in. p. r. t. C. de rei
v. ro. act. s. videa-
mus. r. de solu. l. q
holē. s. gener.
d. C. Fructus. i.
in eo q; sumptus
excedunt fructus
seruabit de dote.
v. i. t. i. l. q; dicit.
e. C. Ertiles. ad
perpetuaz rei vti-
litatem.
f. C. Chōpētatis.
solu. matr. v. d.
etia. s. tate: q; non
fuit matrimoniu.
nec habuit neces-
se sustinere onera
m̄rimoniū: nec lu-
crificat fructus ea
rōne q; sustinuit
onera. s. q; bona
fide percepit.
g. C. perceptis.
puncta peptis r
dic. auent seruari
ad. i. v. s. g. ad fine
h. C. Supfl. i.
residuū quo sum-
ptus excede fructū.
v. s. de rei v.
d. l. sumptus. r. l.
emptor. r. facit. l.
t. i. l. i. q. r. de dote
piele. l. i. s. impen-
se. r. s. e. l. si cl. do-
te. s. fi. r. l. seq. s.
quo iure seruat. R. v. C. de rei v. ro. ac. s. s. nec ob impē-
sas. vel dic iure exceptionis dolī cū nō fuerit dos. vt. d. l.
sumptus. r. de peti. here. l. q; s. sumptus.
i. C. Nūrate dotes. p. parte dimidiā. q; dimidiā dote de-
dit. socer in qua restuēda est in mora mantus facto di-
uortio. itē alten⁹ dimidiā fuit gener usuras stipulatus
q; modo cōpensat in usuras illus que petunt ex mora.
k. C. Si petat. ex mora. q; iudicium bone fidei est. vt. C.
de rei v. ro. act. s. exactio. vel fm. R. quia stipulatus erat.
quia hic dicit ex stipulatu.
l. C. Stipulatio. qua socer tenebat genero: si alten⁹ di-

mide differret solutionē. r. s. m. l. creditor. s. pe. r. de
ture do. cū post. s. i. domū. r. de dolī exceptiōe. l. fi. in p.
m. C. Non dissoluuntur. vt. s. de ure do. l. stipulatio. nisi
consensit denuo. vt. s. de pac. do. l. cuius maritus. s. i. r. fas-
cit. s. eo. l. si mulier diuertit. r. s. loca. itē querit. s. i.

S 3 mantus.
quātitatē. s.
scūrēta vel pa-
ria. Azo.
o. C. Ampli⁹. in
bonis p̄ter dicta
noia. q; etiā noia
sunt ei necessaria
pro rictu.

p. C. Nec māda
re. nisi forte talis
sit q; ex sua psona
possit sibi querere
victū. arg. l. de li-
be. agno. l. si q; a
libens. s. s. si fili⁹.
r. s. hoc habeas
bis neq;: r. tūc sci-
pe soluere ibi: ne-
q; mādare r. a. l. s.
deest sc̄m neq;: r
non est aliqua ne-
gatio. r. tūc dic. i.
non h. ampli⁹. i.
aliud necesse nisi
mādare actiones
posth. r. dēnatūs
est: cuius nūl habeat
ultra alimenta: r
tūc recidit in idez
ei pma. s. in hoc
diffit: q; incipit
ibi soluere: neq;
ampli⁹. vel aliter
nō h. d. s. l. p.
plus aliud necesse:
nisi hoc mandare
actōes. fm. Jr. r. h
si sunt nōla suffi-
cientia alimēta: vt. C. de rei v. ro. actio. s. cu. autem ex. in
fi. s. r. l. de ces. bo. l. qui bona. i. tñ. Azo. r. hoc fm. Jr.

S 3 socer a genero h̄s
institut⁹ aderit h̄dita-
tem: q; nūl mortuo p̄fe cū h̄dē
eius filiāz de dote acturam⁹
Nerua r. Lato respōderūt: vt
est relatiū apud pōponiū lib.
v. dige. ab aristone' lib. v. ibi-

fm. Jr. vel aliter: immo necesse habet si aliud habeat suffi-
cientia alimēta: vt. C. de rei v. ro. actio. s. cu. autem ex. in
fi. s. r. l. de ces. bo. l. qui bona. i. tñ. Azo. r. hoc fm. Jr.

S 3 socer. acturaz. ergo adiutio h̄ditat⁹ debitois p
solutiōe non habet. aliquā filie cū causam h̄dicēdi
non haberet demegare actio: vt. s. eo. l. dote. sed ztra. l. b
fideiūsso. l. si debitor. Respō illud respectu succidentis
tūc dici. Azo. itē cōptum ad fideiūssoz: r. accessoriās ob-
ligātōes: nō q; ad alias: vt. l. b. fideiūsso. l. viāni⁹. accur.
r. C. Britone. retulit ansto q; ita pōpo. dicit. r. consentiat
r. confirmat dictum pompo.

Soluto matrimonio.

fo. xiii.

a **C**onsensit. s. pompo. t' no. q' pater & filia videntur esse duoi rei stipu. ergo i' vnu succedit debitor: nichilo minus in persona alterius in suo statu remanet obligatio: vt. i'. de fidei usq'. l. vñanis.

b **D**icemus. locu's a pari. no. soli filie cōpetere actio: nec cū fuerat emā

capata que fuerat ante cōis: vt. C. d' re vno. actio. q' vi deam'. sc̄q' am bulat de patre in ea'z. vel de coione in propiū filie. sic b. de vñ fru. l. ad: huc. q' si operas.

c **C**onueniri. actio de dote ve nia petita: vt. s. di xi: sed si est in po testate situata nō

pōt' xtra patrē in tentare actionem aliquam cōi iure etiāz cū venia: vt

C. de in ius vo. l. qui in p̄tācē. s' de ejitate iudic' off.

q' ulit' filie cum paternū sit officiū

filiass detare filias: vt dotare s' de ritu nup. l. q' paternū liberos. z. C. de ei' offia do. pro. l. fin. z. de nup. rei vno. actio. aut. sed q' spūs.

d **C**eteretur. ne vir peteret: q' pactum valer: vt

i'. s' marito. i'. si marito. s' de pactis do. l. cum pater & l. ob res. q' fina.

e **M**ariti. z. iō

donationē. ppter nup. amittit: z. do

tem p' nūssam ex git quā tenet re

situare.

f **R**editurus est. inovidef' xtra

cū ei iputari nō possit q' patrē mulier. nō zuenerit. vt. s.

de iure do. l. si exneus. cū ergo dote nō habeat nec culpa

pōt' ei obijci q' nō hz nō pōt' zuenerit ex culpa sua. vt. i'. e. l.

metus. i'. r. l. oge mun' pōt' ei obijci cur patrē si vuuat nūc

nō zuenerit cū nec possit. ppter pactis. sed r. h. hic cōrēpā

tione dotes filia exheredata fuit: vñ dos ei legata videf'.

vt. s. de rei vñ. l. empior. q' ancilla. z. i'. de here. infi. l. q' ro

lebat. iōp' ex p̄tā volūtate iputat marito q' al'z nō ipu

tarel cur p'fem nō zuenerit. vi. mel' ēt nō legata dote agit

filia: q' ad ea trās' actio. vt. C. de rei vno. ac. l. vñca. q' vi

deam'. nec iputat marito q' patrē: s' q' heredes patris

nō zuenit in solidum. Azo. velactiones nō cedat. vt. s. de pecu. l. q' debetur. infi. Azo.

g **C**eperit. nec enim habet cā patre viuente quātuz

ad exercitū: q' est in p̄tāte. sed habet cā mortuo patre. vt

C. de rei vno. ac. q' vidēcamus.

h **C**ui. sc̄ marito. Azo.

i **C**uideri. eli. s. cō petat idē q' b' restitutur' est.

k **C**um. maritum.

l **C**ip̄. s. heres

di socii.

m **C**ed ali' re

gula ergo q' dicat:

dolo facit q' penit

q' restitutur' est

locu' hz q' cō dē. vt

j. d' excep. do. l. do

lo. z. i'. de reg. iur.

l. in p' d' natiōe. q'

fi. z. in possesso'.

vt. j. de car. ed. l.

iū. q' cause. nō q' fi

elij. z. dic. alij: sc̄

mulieri.

n **C**oris mari

tus. s. cum fuerit

actu' q' post morte

posset petere.

o **A**dmitēdū.

sc̄ excludi maritū

p **C** pro pte vni

li. p numero p' so

nap. vt. C. de ca

du. toll. i'. q' sinat

le. z. i'. de le. pres. l.

virilis. s' videf. p

h' d' t' a' n' t' m' . vt

C. d' bo. auf. iudi.

pos. l. si vno' ztra.

r. h. pp' s' noib'

expellit. d' nai' u

fuerā solu're do

tez. z. i'. p' virilb'

tenent. vt. j. ad tre

bel. l. nō u' q' . azo.

z. de lega. l. l. si he

redites. vel. dic. q'

equaſt oē. insit

tuti erat. z. sic. p' he

reditana p' mōe;

z. si inequal' filtr

p' h' d' t' a' n' t' m' p' z' n' o' n' e'.

O Alius. diuer-

terit. q' vtile p' inutile nō vitiaſ. vt. s. si cer. pe. l. cer. cō-

dictio. q' quoniam. Azo.

r **C**ōpetere videf. immo nullo mō videf. q' suis p' so-

na potus ad solutionē q' ad obligationē videf' inducta.

vt. j. de h' bo. obli. l. cū q' ita. q' ita sibi. Rn. p' sona h' u' ai

ei' usdēc' g' s' p' l' u' ad obligationē poti' videf' ad h' b' ita.

ta. q' sibi potuit p' l' u' a' l' s' c' m' extraeo cū dico nichil

aut illu': q' sibi p' l' u' a' l' s' c' m' extraeo cū dico nichil

aut fieri p' l' u' a' l' s' c' m' extraeo cū dico nichil

pecurator. q' celus.

s **P**oss' solu'. inovidef' q' nō cū ad obligato'z p' sona

se' fuent posita. vt. j. de h' bo. obli. l. cū q' s' si soli. s' hoc

spale: i' mōe z' acto datq' pl' e' st' v' subicit h' p' mitēdū z' c.

t **S**ed p' mitēdū est. sc̄ de equitate. nā q' d' c' t' u' est

verū est de rigore i' mōe vt. h' c' sequit. z. C. de pac. que. l. si

Liber. xxiiii.

pater. targ. de aqua plu. ar. l. si. s. ite varus. in si. s. et sic
no ob. l. stipulatio ista. s. alteri. q. est. i. Itet. s. ad treb. l.
debitor s. ea. Solu. ideo neptis agit ex pacto aini materni:
q. a. geret in hoc casu nulla facta metione cōventionis.
vt. s. de vulga. t. pupil. subfili. l. si filius. no aut sic ageret

mater ex pacto filie
vt ibi. quia nec
ageret nisi nul-
la fieret a filia pa-
tio. Itet. s. C.
de iure do. l. si ge-
nero. solu. vt ibi. t
facit. C. ad exhi. l.
si res. t. s. depo. l.
publica. t. s. deb. l.
obl. l. quicquid. s. si
q. ita. t. C. de do.
q. sub. no. l. q. t. s.
a. C. fauore. im-
monius fauor
est q. extraneo da-
re dote nec pac-
scere vel min. legi-
time pacscere. vt
hic erat debz dari
mulieri actio. vt
C. de rei vro. act.
faucedit. sed hie
iure pacti expres-
si petitib. taciti a
lege induci.

Q. Ut dotez. ne
dotem. hoc
non adiecto cose-
queretur vtriusq. si
esset capax. vt. C.
de rei vro. ac. s. p.
mum. s. si. sciedat.
e. C. No poterat.
vt quia legavit ea
que edibus sunt
affixa. vt. s. de le. i. cetera. Ajo. fa. s. de iure do. l. t. pater.

S. dotali. interposita. apparet q. ppter liberos no
retineb. dos nisi esset pactu. s. de pac. do. l. si pa-
ter. a. sic est contra. M. pro. Jo. sed ipse. M. dicit superua-
cui fuisse hoc pactu. vt. s. de distract. pig. l. que s. s. fin.
sed. M. opinio preuest. vt. no. C. sol. matri. l. dos. Item
no. hac. l. liberos dici in infinitu. s. l. d. verb. sig. l. libero-
rum. in pun. quinimino et filij appellatio continen. nes-
potes. v. eo. ti. l. liberos. s. sed et pap. t. l. filij. t. de. iij.
L. vrorem. s. concubine. sed ar. contra. l. de te. tu. l. q. si ne-
potes. t. i. s. qui da. tu. pos. s. si. ite causa q. hoc patet va-
let si decedat mulier vt hic. t. in aut. de mup. s. dotes. col.
iij. t. de sanc. epi. s. si vero constante col. ix. non si vir. t.
s. de pacis dota. l. q. si autem fiat diuinitum die q. valer si
sunt liberi: al. non. vt. s. de dote prelega. l. t. s.

C. Un mulier. cuius. cuiz mulier sol. matri. repeteret
dote vir obijciebat q. no poterat repeter: quia ad
ulterium coniuncti ipsa vero replicabat q. eius cōsensu de-
buit. certe. l. ista indicat q. maritus non potest obijcere
contra repetitionem dotes de adulterio. sed numquid ea
de adulterio poterit accusare. videtur q. sic. quia legisla-
tor dixit q. de adulterio nil potest tractari vel obijci cum
dos repetitur: cum fauore dotes sit hoc inductum: pot-

rit igitur fm hoc eam de adulterio accusare fm. h. cum
vero lege non dicatur q. non possit de adulterio accusari
sed solam non posse obijci repetitionem dotes de adulter-
io. h. respon. q. no potest. t. hoc est ex mente legis quia
non ex verbis: quia qua ratione non potest obijci mulie-
ri repetenti dotes

t. adulterio q. vir
fuit leno: eadē rō-
ne no pt accusari
si mulier except
de lenocinio.

f. Quos. s. bo-
nos mores corru-
pit. Accur.

s. T. Approba-
vit. s. malos: t. sic
verbū semel posi-
tuz diversimode
sumitur. vt. t. s. si
cer. pe. l. ceri. p. de-
ctio. t. dic corrupt

sentido ei. t. ap-
probavit ducedo
dānata adulterū
vt dicit. vt. C. de
adulte. l. castitate
fm. Ajo. t. h. ino
retinēdo adulteria
scis. v. eo. t. l. si
metu. vt. si. t. l. de
adult. l. si. vro. s.
iudex. t. no. no res
probab. q. proba.

Repro-
vit. s. s. de nego. bare no
gest. l. pompo. t. l. possum
de inur. l. sed si q. pba
vnius. s. i. in pan. u.
cipio. accur.

b. T. sit. vide-
bat q. no: quin le-
ge no. stinebat ni-

de dote supq. repetedā dicebat nil posse obijci mulieri
de adulterio vi. videbat sec. eis in accusatiō q. s. fauore
dotes illud dicere: no. t. est ita. t. hoc. q. sequit. s. t. t. t.

i. C. Auditedus est. exceptio ergo lenocini repellit accu-
lente de adulterio. h. s. t. de adul. l. t. s. si. matri. s. p. scriptioes. sed ambo ulteri
no erat nomine accusati recepi inter reos. als no repio ad
rei virū. vt ibi. t. eo. ti. l. si. manit. s. p. scriptioes. sed ambo ulteri
punirent. vt. eo. ti. l. si. vro. s. audier. h. extraneus recepe. accusa-
iter reos no audiret excipies de lenocino. vt. C. eo. t. l. t. ionem
i. s. quis hoc dicit. t. facit. C. de adul. l. ita. t. s. eo. l. vro.
elidit.

M. Euia. tradidit. s. in dote ex quo vi. habz vtile actio
nem. vt. C. de act. t. ob. l. q.

l. t. Quo. s. instrumento.

m. C. Nuptii. i. cum iret ad nubendū sive strahendum.
sic dicitur vado lotum: t. vado egellum. Ajo.

n. C. Nec potuit. vel. ppter inopiam. vt. s. de dolo. l. n. s.
i. s. vel. ob. aliam causam.

o. C. Petatur. solu. matri. vel. etiā constante in casibus
in quibus peti potest etiam cōstan. ma.

p. C. Summam. s. illa decem.

q. C. No potuit. s. maritus soluto matrimonio.

r. C. Cōueniri posse. vt. s. d. pac. do. ob. res. s. si. t. de fut.
do. l. si fundū. in. si. t. de iure do. l. si. extraneus. t. s. eo. l.

Soluto matrimonio.

fo. xiii.

- a **M**upta. s. i. et ar. s. man. l. si. p. curatorem. s. f.
- b **D**andati. p. mulier cōuenire maritum. s. m.
- c **A**blatus est. i. eius.
- d **R**epelet. a viro.
- e **B**ut. s. e. 3 multer.
- f **N**ō teneri. s.

de euictione. vel
dic. l. nō repellit ex
ceptione.

- g **C**ui. s. patri.
- h **E**xitterit.
- i **M**ulier.
- j **M**ulieri. s.
- k **V**iro.

I Obesse. s. cū
pōt agere de euic.
dū dos fuerit elī:
mata. vt. s. de ac.
emp. l. creditor. s.
prediū. r. C. de iu
re do. l. aua. quō
excipit. s. n. s. exci
piat de euic. non
aget vt hic. s. act.
cedet. vt. s. co. l. s.
sacer. s. luci. s. nō
excipit de euictio
ne ager. vt. s. pre
diū. s. sic eligat.

L **F**undus estimatus tall estimatio
ne q. nō facit emptionē
pōt alienari muliere volente.
hoc dicit Bar. **G**euola.

S **E**stimatis reb. in do
tē datis pactū interces
sit vt ex quacūq. cā dos red
di deberet: ipse res restitu
ren habita rōne augmenti &
quoq. condemnandus ēst.

Patris
dol. s. n.
cōfue no
ceas.

S **E**stimatis. deberet. i. si aliqd. xingeret. ppter q.
deberet reddi dos q. sit solutu matrimoniū.

m **E**stimatio. prestaretur.

n **E**larum. s. retum.

o **C**ulcere. maxime. alia cōtra insti. q. ali. l. in pri. hec
en estimatio pro nulla habef. vt hic. r. C. de fun. do. l. in
ter. etiā quātū ad alienationē. vt. s. de iure do. l. quod si
fuerit. a. zo. vel dic hoc casu posse vendi consensu mulie
ris. vt. s. de pac. do. l. s. secus vbi nulla est estimatio vt
recidit ad nullā. vt dictu. ll. Itē hodie videt ēt in nō esti
mata posse vendi. sensu mulieris vt in aū. vt imo. ante
nuptialis do. ibi. r. hec multū re. col. v. sed illud quo ad
cetera id q. in dona. ppter nup. nō quo ad alienationē
& facit. s. de iure dotum. l. plerung. in fine. r. l. cum pa
ter. s. cum res.

p **C**lēnissent. i. vendite essent a marito.

E **S**timate res. vere. s. ab homine. vt hic. r. s. de iure
do. l. plerung. in pri. r. l. s. pōt. s. pe. r. de na. in
ter virum & uxore. l. moras. s. i. r. C. de iure do. l. cū do. l
vela lego q. sunt res que vbi confinuntur. vt. s. de iu
re dotum. l. res.

F **E**fficiuntur. i. si efficiantur esti mariti periculum.
Nomis. post diuortu. securi si cōstan. matri. qr tunc
etiā acceptā repetit. fed restituit. vt. C. si dos cōsta
ma. l. i. nisi in casu. vt. s. de iure do. l. quēadmodū. aliud
est si mulier vel alius credēs se debere marito solvit. vt
s. de p. d. inde. l. cb

diminutiōis boni viri arbitra
tur que nō extarent. estima
tio. e. ap. : quesitū est cū res q
dā q. maritū vēdiderat exta
rēt. an scđ pacū & hec ad mu
lē ppteret: Bespōdi res q
extat li neqz volēte neqz ratū
habēte mulierevenissēt: per
ind reddēdas atq. si nulla esti
matio iteruenisset. **H**ermo.

E **S**timate res vbi etiā
muliers periculo mari
ti deteriores efficuntur'.
C **D**os indebitē redditā con
dicit. h. d. Bar. **H** **A**frica.
Q **A**rit. botē quā nō ac
cepit si post diuortu. p
errore solvit repetit: qr nō
numeratam pecuniam caue
rat: exigi enim ab eo non po
tuit'. **T**riphonius.

S **I** filiosa. data c. s. dos:
I. ipse qdē dotis actiō te
nef: p. aut ei. de peculio: nec
iterest in peculio rē vel pecu
niā dotalē habeat nec ne
sed quatenus facere pōt hic
quoq. condemnandus ēst.

b **H**ic quoq. s. filius.
c **C**ōdeminandus est. insolidum. id est non deducto
q. patrī debetur. sed mī inquitā facere potest: vt pre
dictu. item no. vltra peculium vt subiect. r. s. de iudi. l. s.
filius. sed in alia actiō q. dotis insolidū dānaretur si
lius etiam vltra peculium. vt. s. de pecul. l. s. quis cum
filio. s. ad quid prodest hec condemnationē cum pater pos
sit statim filio admire peculium: sic mulier nichil con
sequitur. Respon. prodest ad tria: primo quia pater po
test conueniri ac. in factum de re iudica. de pecu. vt. s. de
pecu. l. i. s. sed & si filius. r. de iudi. l. tam ex contracti
bus. quod pūa non erat: licet prima ac. sic. secundo q.
factus pater fami. conuenire nec amplius exigeret
probationes a muliere: vt. s. quod cum eo. l. q. tertio
qua currunt vñare centesime post quadringentesimē tem
pus. vt. C. de vñ. rei iudica. l. s. si autem non admittat
pater vide fieri nunc executio in peculio. vt. h. dicit. r. s.
de mino. l. i. s. sed vñrum. l. b. quidem r. c.

Liber. xxxiiii.

a **I**ntelligitur autem tē. s. filius.
b **C**onducere posse. quia vir.
c **Q**uod. s. peculum.
d **D**educeat. vt. s. de pecu. l. s. si damnis. s. preterea.
e **D**etractio. hoc enim in solo donatore est. vt. l. de re iu-
di. l. sunt q. r. l. in-
ter eos. s. s. r. l. in-
p. et facit. s. e. l.
l. filia. r. l. si cū do-
tē. s. transgredia-
mūr. s. de pecu.
l. si ex facto. s. s.

Mritis. alie-
no. imo con-
tra vir. cum abesse
debeat videri. vt.
s. de nego. ges. l. s.
q. s. mādato. sed il-
lud nō simpliciter.
sed ad aliqd estre-
rū. vt. l. de re. iur.
l. minus. l. s. o. r. fa-
cit. l. de re iudi. l.
sunt qui. r. l. seq.
g **D**educto. ni-
si ex eadē cā dōa.
debeat. vt. l. de
re iudi. l. iter eos.
s. s. r. s. l. p. r.

Cum mulier
cauere dz. s.
sc. s. de rei ven. l.
ipsi s. et de peti-
hei. l. illud s. s. et
l. de dā. infec. l. in-
ter quos. s. si dīs
r. s. eo. l. si filios.
dos. s. s. r. de pec.
si dāni. et de edil.
edic. l. redhibere.
s. p. r. l. s. si ser-
ui. debuit emi ca-
uere maritus. vt. s. e. l. etiā. s. s. r. l. de lega. i. l. qd ergo.
s. s. si edes. r. de here. v. l. v. ditor. r. l. t. i. l. i. in fi.
i **A**mmoueat. s. s. de pecu. quod debetur.

Si **D**abat. i. restitues. nā soluiſ mīmoniū. vt. s.
de diuot. l. i. in fi. etiā si velut vir remanere. vt. l. de cap. et
postli. re. in bello. s. medio. nū in casu. vt. s. de ritu nup.
Lne o. iure. s. s. s. ea resuera. restaura. mīmoniū nou-
sensu. vt. l. de cap. r. postli. re. l. c. due. r. nōles pati.
pe-
nā discedi. vt. l. de cap. r. postli. reuer. l. nō vt. a. p. s. s. ho-
die v. non solui. vt. in aut. de nup. s. sed etiā captiuitas.
col. i. u. vel illa loquitur quo ad hoc vt. nō nubat alij: non
ad alia. vt. s. de diuot. l. v. x. o.
m **S**i deportata. hoc qn vir mutat affectu: als non. vt
C. de repu. l. i. r. facit. l. de contratabu. l. i. s. filium. sed ar-
gu. contra. l. de verbo. ob. l. ex ea. s. penul.
n **C**el ancilla. pūnati alcuus redacta: puta in serui-
tute. vt. s. de diuot. l. i. s. rog. in pīdictis ob. intelligebat
s. mos naturalis subsequā. vt. ar. s. e. l. s. ab hollibus.
o **C**onuentione. als concepcione.
p **O**mnes hi. no. pro generalitate. sic. s. b. ser. vt. pre.
l. si seruitus. r. l. de pīdo. s. g. l. cum querebatur.

q **C**ortius. quo ad hoc vt repeti possit.
r **C**onuenerit. quia plus vel minus in casu mortis
D **E**rat redditurus ex pacto super doc.
S **S**ufructu in dote. Casus. mulier dedit vsumfru-
ctū. in dote diuotio interueniente si proprias neutrins

sit vir nō dz ei re-
stituere. sed caue-
bit q. neceam vel

c. heredē ipdiet

vfrui donec vixere

ri: sed si vir non

restituent mulie-
ri q. l. l. restitut ei

heredē. r. q. si mu-
lier dedit in dote

vsumfruc. q. ha-

bebat in fundori

ri: tunc vir nichil

restituet mulieri.

s. b. v. r. s. t. a. t. e. ma-

trīo alienauis

fundi q. su. erat i

q. mulier habebat

vsumfructu. v. k. z

mulier alienauit

q. su. erat in q. vi-

ro. s. t. u. v. f. r. u. v.

s. t. c. i. t. r. u. e. n. t. e. d. i.

v. o. r. t. i. o. v. s. f. r. u. e.

v. l. r. t. i. s. t. r. u. t. i. m.

l. e. r. e. d. i. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

v. s. t. u. l. v. r. e. d. i.

Soluto matrimonio.

§.o.xv.

a **E**ius s. mulieris. et no. q. nō dicit cuius erat fund^o
tempore dationis: sed statim dividit in quatuor casus: qz
aut viri: aut uxoris: et eius pseuerant^o usq; ad diuiniuz.
aut nō pseuerant^o. aut extranei: sic inuenies restitu^o
formale qui erat causalis viro in primo casu: in secundo
ecōtra. in tertio: et
quarto nec causa
lis nec formalis
sed cōmoditas.

b **C**heredit^o s. mulieris.

c **S**i cū. habe
as si enim. vñ sub
audi nam.

d **C**lūsumfru. q
de nouo cōstituet
eis a viro diuinitio
facto ut pote extin
ctus p. solidatio
nem: vt. s. de iure
do. l. cū in fundo.
circa pīn. accur.

e **A**viro. for
malis viro. h̄c au
salis mulieri e he
redi. vt. d. l. cū in
fundō. q. si mu
lier. r. q. ipsi^o ait.

f **D**ebet. cū a
heredi mulieris.

g **M**otā. i. si re
stituiss^o vsumfru.
mulieri viventi:
mulier ppietate
nō alienasset.

h **C**In dotez. et
sic utroq; casu h̄z
vir formalis.

i **I**nterposi
tis. vt caueat quā
diu re. vt. s. eo. in
pīn. nē pōt aliud
remedium adhibe
ri vt locet ei vñ vē
dat nō vno. vt
s. de iure do. l. si
vsumfruc. et utroq;
casu cedet ins sua
um vir sicut pōt:
vt substitui pōt:
quo ad cōmodita
tē. vt. s. de vsumfru.
l. arboreis. h̄. vsum
fructuarius. et sic
cedat. i. accedit. nō
autem vt faciat eam fructuariā. vt insit. de vsumfruc. h̄. itē
finitur. et d. l. si vsumfructus.

k **E**s. et heredit^o suū. vt in si. huius. l. q. cū viri sit vsum
fru. ex eius persona debet perire. vt. s. de iure do. l. cū
in fundo. h̄. q. si mulier. et de peri. et cōmo. rei ven. l. ne
cessario. h̄. si. r. d. noua. l. si vsumfructus.

l **A**ccomodauerit. i. accesserit.

m **C**onfluerat. et abinde pīdū vsumfructus morte mulieris.

n **I**llie. scz ppietarius faciendo ea fructuariā. vel cō
moditate solō eidem mulier dimittēdo. et hoc subiect:
aut equivalens pro eo.

o **D**are. s. ppietari^o mulier ut plenā ppetatē hēat.

p **C**lēdere. q. ille vult emere.
q **C**ogetur. s. cōsentire tali venditioni.

r **N**ō fecisset.

scz vir in cōsentē-

do vel restituēdo

vi potest.

s **F**ructuū. h̄. s.

rendidūset.

t **C**ōd si facul

tatē. nō habuent

q. nō vult emere.

z facit. s. de iure

do. l. cū lfundō. h̄.

ipius aut. in si. h̄.

Serius doc

tal. inest. mat^o.

vt. C. de rei

ypo. ac. h̄. s. cūler.

x **M**anti. qui

est dīs. vt mīli. q.

alii. li. in pūnci. z

C. de iure do. l. in

rebus.

y **O**bligef. et

hoc cōcplatiōe

uxoris est institutus.

si aut vir cō

templatione viro

acquirat nō resti

tuturo mulieri: qd

alter estimeſ col

ligit. l. de vul. sub

li. h̄. si plures. h̄.

in arrogato. z. C.

de iure do. l. cum

aliquis.

z **C**ōculendū.

marito hoc modo

vt sequi. concor

sunt. s. de iure do

tiū. l. si ex legato.

z de vsumfruc. l. h̄. z

si qd. z. s. eo. l. si

marito. h̄. si fūdū.

z pecu. leg. l. h̄. c

qī. h̄. pōt. z. l. de

acq. here. l. adiatio

a **R**epudiate.

scz seru. dotalis q

erat institut^o h̄. s.

b **M**aluent. s.

uxor. Accur.

Hilie. redderet. cū in casu mortis tantū sibi pspere
rit pater. s. si decederet in matrimonio. vt. s. l. i. l. si
filia. z. C. de repu. l. dubiū. z. in auf. de mupt. h̄. est quoq;
col. iiii. utēno. emancipate. qz si in pīate esset nō haberet
h̄dē iure isto. vt. l. de castre. pe. l. i. z. l. i. utē facit. s. de enie.
l. pī. z. C. de rei ux. ac. l. h̄. videam^o. z. qd. no. l. h̄. eīncl.
s. cōf. l. de iure do. l. cōf. l. de iure do. l. cōf. l. de iure do. l. cōf.

Si filia. fecerit. qd facere non tenet. h̄. vir ex dose:
nulli qn nulla est dos. vt. s. de relig. l. h̄. si nondū. z. l.

q. si nulla. z. facit ad illā legē. l. cōtra quoq; in eo. n.

Liber. xxxvii.

So quan*t*i tradantur.

Dotalem manumisit. et valet libertas. vt. i. de manu. l. seru*ū*. r. C. de iure do. l. s. i. r. C. de seruo pigda. ma. l. si modo est soluendo ut dictis legibus dic*ū*. et hic: q*z* est d*ñ*os. vt. s. eo. l. seru*ū*s dotalis.

Con*t*ortionez. ter*t*ia hodie*ū*lum aliter venit. de successione. in p*ū*. r. s. nostra.

De*ū*l. ex catione si p*ū*lita est. vt. s. eo. l. si p*ū*late. s. si vir. vel salte*ū*z. p*ū*ditione sine c*ā*.

E Dots undic*ū*o. quasi augme*ū*ti dots. vt. s. eo.

l. si marito. s. si s*ū* fugio*ū*calu*ū* no*ū* aget. dor*ū*c*ū* patro no*ū* sit que*ū*sum li*ū*c*ū* reddat.

F Refragan*ū*. als. secus. vt. s. e. l. si ho*ū* s*ū* q*z* d*ñ*o*ū*.

Q Uod si vir. voluit. et potuerit hoc casu. vt. C. eo. l. maritus. r. s. de*ū*o. inter viru*ū* et v*ū*ro. l. q*z* aut. s. r. s. p*ū*.

H De libertatis. s. d*ñ*ale no*ū* one*ū*r*ū*de. vt. s. quaruz re. ac*ū*t. no*ū* da. l. s. que oner*ū*de. et fac*ū*it. s. eo. l. si p*ū*late. s. si vir. in pun.

ET sic desider*ū* nit. liceret. vt. s. l. p*ū*no. r. s. f*ū*le. s. m*ā*da. l. s*ū*ho no*ū* remunerandi. s. ec*ū*trano.

SI ho*ū* nego*ū*ci*ū* ger*ū*es. cu*ū*m*ā*dato vel sine. no*ū* ergo*ū* donata*ū*rius. vt. s. e. l. q*z* s*ū* vir. sed quid si ea ignota*ū*te. R*ū*n. vt. s. de*ū*re*ū*l. qui vas. s. vetare. r. no*ū* s. eo. qui e*ū* dots.

I N*ō* inuite. sed m*ā*datis vt sub*ū*cat.

M Refluere. m*ā*dati*ū* act*ū*e*ū*ter*ū*. q*z*qd em*ū* r*ū*c*ū*. vt. s. ad le. cor. de*ū*al. l. fili*ū*emancipat*ū*. s. s. r. s. m*ā*l. ex m*ā*dato.

N Impofuerit*ū*l. in m*ā*mu*ū*l*ū*ce vel postea. vt. s. dicit.

O Oper*ū* fab*ū*les: vel obsequiales. A*zo*.

P Quippiam. nec em*ū* vi*ū* inter infellos sunt hec *ū*ct*ū*da. vt. s. al*ū* s. de*ū*ona*ū*nter vi*ū*. et v*ū*ro. l. si id q*z* s*ū* u*ū*.

Q Prestare. ced*ū*do action*ū*e*ū*tra*ū* promissore*ū*. p*ū* im*ā*pos*ū*s. r. s. s. m*ā*l. s. p*ū*curatore*ū*. s. l. qui m*ā*datis. s.

etiam. et intellige no*ū* im*ā*positu*ū* causa oner*ū*de libertatis. na*ū* tunc no*ū* v*ū*por*ū*: sed liberto*ū* si ex*ū*gile*ū* restituere tenet. vt. s. quip*ū* rerum ac*ū* no*ū* da. l. s. s. pe.

R Quasi ad patronu*ū* ar. ad c*ā*m ambasatori*ū* medio lanen*ū* ad impator*ū* stan. sic. s. de dote pre*ū*. l. cu*ū* q*z* s. s.

na*ū* r. s. quis. et diti s. de act. emp*ū*. l. si quis seru*ū*. et diti s. de p*ū*l. qui p*ū*p*ū*o*ū*. s. p*ū*curatore*ū*tin cetero*ū*. I*te*z no*ū* de tan*ū*. sic. s. q*z* i*u*sl*ū*. l. s. q*z* d*ñ*ergo. et q*z* cuius*ū* v*ū*niuer*ū*l. it*ē* eou*ū*z r. s. ad trebel*ū*. l. de bitor*ū*. s. si de*ū*be*ū*. l. s. i*u*si*ū* res*ū* in*ū*fi. r. s. de adop*ū*. l. s. p*ū*o*ū* q*z* duos. r. s. de ac*ū*q*z* here*ū*. l. s. quis no*ū*. s. te fac*ū*z. s. de *ū*di. inde*ū*. l. in summa*ū* s. pe. r. de neg. gest*ū*. l. sinatu*ū*l. s. item*ū*.

S Plane si ex maiore p*ū*te. olim dimidius: hodie tertia. vt*ū*stit*ū*. de succ*ū*l. liber*ū*. s. r. s. sed nostra.

T Nichil. q*z* si los*ū* h*z* i*u*re vere*ū*ri: als no*ū* vt*ū* int*ū*. de succ*ū*l. libe*ū*. s. r. s. sed nostra. v*ū* q*z* am*ū*st*ū* i*u*su*ū*ced*ū*de*ū* elect*ū* mu*ū*ner*ū* r. op*ū*. vt*ū*

C de*ū*pe*ū*liber*ū*. l. s. si qu*z* r. de bono*ū*. p*ū*of*ū*z. tra*ū*tab*ū*. l. s. r. s. r. de*ū*pe*ū*. l. s. be*ū*. l. q*z* oner*ū*de*ū*.

V At lex. i*u*lia forte*ū* de maritan*ū*dis ordinib*ū*z. sic. s. ad leg*ū*e*ū*. cor. de fal*ū*. l. fili*ū* eman*ū* s. r. s. de pet*ū*. here*ū*. l. sed i*u* si le*ū*. s. proinde*ū*. r. s. man*ū*. l. dolus. r. s. l. s. l. dolo*ū*. r. s. de*ū*ver*ū*. obli*ū*. l. in illa s*ū*tp*ū*. s. item*ū*.

Z Si fili*ū* ex*ū*heredauerit*ū* malamente*ū*ingratum*ū* et time*ū* peruenire*ū* voluntate*ū* libert*ū*. si ho*ū* non mala mente*ū* eti*ū*co*ū*inuito*ū* h*z* fili*ū* s*ū*tp*ū*. vt*ū* s. de bo*ū*. libe*ū*. l. si patron*ū*. s. s. q*z* no*ū*. r. l. paul*ū*. r. semp*ū* obtine*ū* q*z* hic dicit*ū*

A Et ad. als. r. s. als. vt*ū* s. r. male*ū* quis est contra*ū*. s.

Soluto matrimonio.

fo. xvi.

propter hanc etiam: et bene.

- a **C** Ad ipsum, patronum scz defunctum.
- b **C** Ad heredem, de iure vel de facto.
- c **C** Teneatur, quasi dicat nullo.
- d **C** De viro, qui manumisit seruum dotalem: et ad eum aliquid peruerit

a liberto.

e **C** De sacer.

- scz si sacer manus
misent seruum do-
talem murus et ali-
qd ad eum quenam

f **C** Non erit, scz

- dāda directa nec
utulis ut subiect.

vel pons nec pro-

etius; nec ob. s. de

prescri. ver. l. quo-

nens, qz hic non

suggerit equitas

dan. vel dic duas

negationes sacre

vna affirmatione

vt. s. de verb. sig. l.

duobus, a. sic non

ob. d. l. quotiens.

et fin hoc vbi lex

no distinguit nos

no distinguemus;

sic pro. et contra. s.

depub. l. de pio.

g. Qd att lex iu-

lia. vt. s. s. dabit.

h **C** Quanta pe-

cunia erit, que sic

peruenit ad te vi-

rum. vel dolo feci

si quoniam per

uenire.

i **C** Dato, tu vel

heres tuus.

k **C** Prestare, qz

dixit pecunia: sed

ar. contra. s. de leg.

ii. l. quisquis.

l **C** Admitti d3.

sic j. de lega. i. l. si

fundus per fidei

co. in prim. et s. de

pac. do. l. si. in prim.

et l. de dictio.

l. si fiduciussor. et s.

de ewic. habere li-

cere. et l. emptori.

H Ec actio. mā

dati, vel neg.

gesit, que dat vxo-

n contra virū. p bo-

nis liberti: et pro-

opis de qbus. s. l. pri. dixit. vel 2dictio sine ea. vt ex cau-

tio. vt. s. l. dotale. vel loquuntur de act. ex stipu. p dote. a30.

qz vbi ad inopiam vergit. vt. s. co. l. si gstante. in prim.

In his pecunia. i. pte ea que sunt ponderis: nume-

ro et mensura. vt. s. de lega. i. l. talis. ita enim cu debita

sint in genere pire no possunt. vt. s. de iure do. l. res. et s.

ad le. falci. l. in rōne. s. incerte. a30. vel vbi sunt estimate.

vt. s. eo. Lestimate. s. tūc ipso pue dotales dicunt. vt. C.

de rei vro. actio. s. et cum lex.

o **C** Seruus aut. et bene. vt. s. eo. l. fi. et s. C. de iure do. l. in

rebus. et l. mulier

s. paul. et ar. C.

de pac. coen. l. fi.

s. fina.

p **C** Facta esset.

sic. s. loca. l. si mer-

ces. s. culpe. et s.

coi dui. l. li is cuz

quo. A30.

q **C** In vestia-

rium. lne quo po-

terat seru se tue-

ri et ultra consue-

tudinem domini

alioq de in rem

ver. teneret dñs.

vt. s. de in re ver.

l. li s. prouide si

seruus. et l. si res.

in princ. hic ergo

age et cōdic. sine cā

inquantū est locu-

pleriori: cu donare

vrou noluerit qz

linis zetla. tēpus

inspiciatur. vt. s. b

dona. inter virū et

vro. l. qd autē. in

pain. nā no d3 cuz

aliena iactura lo-

cupletari. vt. s. si

cer. per. l. si et me-

nā diuortiū reuo

cardona. vt. s. de

dona. inter virū et

vro. l. cuz hic s. si

diuortiū Accur.

r **C** Copiūlū

tu. hoc vide cor-

rigi. C. de rei vro.

actio. s. raceat. vel

dictrino. s. eo. l. di-

uortio. s. ob. do-

nations. et facit

C. de compensa-

l. neq. et s. rerum

ameta. l. l. Item

no. hic contra ser-

uientes et pedisse

quas. vt. s. de pe-

cu. l. id vestimentu-

m. et s. de lega.

ii. l. qui concubis-

nam in pun.

f **C** Solui debere. sic. s. eo. l. si a marito. s. si pro volunta-

te. et l. si sacer. i. respon. et l. in insulam. et l. de lega. ii. lu-

cius. s. i. Accursius.

t **C** Partus tuus. vt. s. de iure do. l. si mancipia. sed co-

tra. C. eo. l. s. So. vt. ibi. et facit. l. de lega. ii. l. lucius.

- a. Errante secus si nō errasset: tunc eiū teneretur. vt l. de verbo. ob. l. si diuortio. Itē et si duceta erat dos: non teneretur nisi inquantū facere pot. vt. s. de cōsti. pe. l. i. i. sed arg. contra. s. de iure iurā. l. eum qui. s. si mulier.
 b. Pudens. i. sciens. Azo.
 c. Imprudens.
 id est ignorans. facit. s. de edil. e. dic.
 l. i. s. causa.
 d. Dederat. pater id qd remanebat apud eū. et facit. s. de iure do. l. post diuorti. et. l. dotē. r. l. diuus. r. l. si mulier. r. l. i. l. reintegrato. Ac.
 e. Si superioris. id est primi. Ac.
 f. In iussu. id est sine iussu: als secus. vt. s. de iure do. l. si debitor. et facit eo. t. l. i. et l. si fideius. r. l. dotē. r. l. cū in fundo. s. i.
 g. Ait labeo. si postea locupletior fiat sacer yf ei heres. vt. s. de iure do. l. cū vir. vel veri. id distincte: vt in eo. titu. l. vir ab eo.
 h. Si quis. ex: traneus.
 i. Nec melius id est nec bonum nec equum.
 k. Non potuis: set. ppter inopiam. idē tamē si potuis: set exigere. nec ei obligere p michi culpā qui ex mea erū senti. vt. s. de iure do. l. tīes mu: cb in fundo. s. i. si chi non mulier. Azo. et facit in eo. titu. l. vir pā im: putare.
 Culpa mea lu: culpā qui ex mea erū senti. vt. s. de iure do. l. tīes mu: cb in fundo. s. i. si chi non mulier. Azo. et facit in eo. titu. l. vir pā im: putare.
 m. Restitu: debet. qd debet restitu: preter quesita ex re viri: vel opa serui dotalis. vt. C. de rei vxo. ac. H. et preter fructū peculiū ut hic subiicit.
 n. Et culpam. facit. s. eo. l. in his. Itē et. s. de iure do. l. legati. r. l. si seruo. r. de pecu. l. hinc queritur. s. i.
 o. Quomodo. id est sicut.
 p. Pertinebit. s. fructū. vt. r. s. de iure do. l. dotis. r. C. de iure do. l. p. onerib. est el tale peculiū incrementū do. l. De impensis in rebus dotalibus factis. (A. 30.)
 I. Wpensarū. In isto. iuris cōsulū. ac. pcedit. qd pmo ponit ynā divisionē gholem impensarū vscib. ibi necessarie: ibi tractat de necessaria rīs vscib ad. l. qd. s. viles. ibi incipit tractare vrti lib. vscib ad. l. vscib. ibi de vrti lib. vscib ad. l. vtiliūz: ibi incipit tractare cōf et p. mixtim de oib. vscib ad finē. Bar.
 q. Necessarie. nō iō qd maritūne cessē hēat eas facere: qd sic finē hāc significatioē enā viles dicerentur nēce: qd res do tales tuer. vt. J. E. l. r. in totū. r. l. qd dīspensas. s. i. dīr necessarie qd in se hēt necessitatē im pendēdi. sic r. J. E. l. impēse. r. l. de r. sig. l. impēse.
 r. Impēde: dī. a lege iposita. qd dic vt. J. E. l. iiii. s. i. r. b. his dī vscib ad. l. quod dicit. s. i.
 s. Necessitas. qd spensarū rē: qd viles vlt ne cessarie.
 t. In dotē. i. in res dotales et ad spensarū agri vtilitatem. vt. J. E. l. iiii. s. i. nīsi sit modica impēsa. vt. J. E. l. ommino. r. l. p. e.
 v. Facte sunt. r. ad ppterā ipsi rei in qua impen: ditur vtilitatē pti: net: r. nō sum mo: dice. vt. J. E. l. p. e. r. l. omo. et cōcor. s. d. ritu nup. l. do: te. r. C. de rei vxo. ac. l. i. s. necessarie
 x. Non sunt. nec ad perpetuam agri vtilitatem pertīnent. vt. in cōueniendo debitores quorum nomina sunt data in dotē sibi. quia finē Azo. conuenisse videtur ut suo sumpiu hoc faciat: vel quia in res mulieris non do tales impendit.
 y. Reputationē. s. in ipsam dotē minuendā qd eēt in